

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

Ziņojums par tirgus analīzi

par Eiropas Komisijas 2014.gada 9.oktobra Ieteikumā 2014/710/ES par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK (2014/710/ES) par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem, minēto tirgu:

Nr.1 – Vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos

2023.gada 19.janvārī

Rīga

Ūnijas iela 45,
Rīga, LV-1039,
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv
www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

Attēli	4
Tabulas	4
Kopsavilkums.....	5
1 Ievads.....	7
1.1 Izmantotā terminoloģija, jēdzieni un definīcijas.....	7
1.1.1 Elektronisko sakaru likums	9
1.1.2 Noteikumi par elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus analīzei nepieciešamo informāciju un tās iesniegšanas termiņiem	11
1.1.3 EK kodekss un vadlīnijas	11
1.1.4 Ieteikumi par tirgiem	11
2 Savienojumu pabeigšanas tirgus pirmās kārtas analīze un rezultāti....	14
2.1 Pirmajā tirgus analīzes kārtā piemērotās saistības	17
2.1.1 SIA „Tet” piemērotās saistības.....	17
2.1.2 Citiem komersantiem piemērotās saistības	18
3 Savienojumu pabeigšanas tirgus otrās kārtas analīze un rezultāti	19
4 Savienojumu pabeigšanas tirgus trešās kārtas analīze un rezultāti.....	20
5 Savienojumu pabeigšanas tirgus ceturtās kārtas analīze un rezultāti..	23
6 Savienojumu pabeigšanas tirgus piektās kārtas analīze un rezultāti ...	23
7 Pagaidu lēmums par saistību piemērošanu.....	24
8 Savienojumu pabeigšanas tirgus sestās kārtas analīze un rezultāti	24
9 Konkrētais tirgus.....	34
9.1 Attiecīgie pakalpojumi	34
10 Tirgus definēšana.....	35
10.1 Apskatāmā pakalpojuma novērtējums	35
10.1.1 Vai savienojumu uzsākšanas pakalpojumi un savienojumu pabeigšanas pakalpojumi veido vienotu Savienojumu pabeigšanas tirgu?	35
10.1.2 Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi visos fiksētajos tīklos komersantiem veido vienotu Savienojumu pabeigšanas tirgu?	35
10.1.3 Vai savienojuma pabeigšanas pakalpojumi un tranzīta pakalpojumi veido vienotu Savienojumu pabeigšanas tirgu?.....	36
10.1.4 Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi, izmantojot pārvaldītu interneta protokola tīklu, ir iekļauti Savienojumu pabeigšanas tirgū?	38
10.1.5 Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi publiskajā internetā, ir iekļauti Savienojumu pabeigšanas tirgū?	39
10.2 Ģeogrāfiskā mēroga novērtējums.....	40
10.3 Tirgus definēšanas rezultāti	40
11 Trīs kritēriju tests.....	41
11.1 Šķēršļi ienākšanai tirgū vai ekspansijai	41
11.2 Tirgus attīstība (dinamika).....	42
11.2.1 Nepietiekama kompensējošā pirktspēja vai tās trūkums	43
11.2.2 Tirgus daļas	44
11.2.3 Situācija tirgū	49
11.3 Konkurences tiesību pietiekamība	50
11.4 Trīs kritēriju testa rezultāti	50

12	Tirgus dalībnieki.....	51
12.1	Tirgus dalībnieki, kuriem ir izpildīti abi BIT kritēriji	51
12.2	Komersanti, kuriem nav izpildīti viens vai abi BIT kritēriji.....	52
12.3	Komersanti, kuriem nav noteikta BIT, bet ir izpildīti abi BIT kritēriji	53
12.4	Numerācijas lietošanas tiesības.....	54
12.5	Komersanti ar BIT.....	55
13	Saistības.....	56
13.1	SIA „Tet” piemērotās saistības.....	57
13.1.1	SIA „Tet” saistību efektivitātes analīze	60
13.2	Pārējiem komersantiem ar BIT piemērotās saistības.....	62
13.3	Saistības, kuras nepieciešams noteikt komersantiem, kuri nesen ienāca tirgū	64
13.4	Komersanti, kuriem noteiktās saistības nepieciešams atcelt	66
14	Secinājumi.....	66
15	Nacionālā konsultācija	68
16	Konkurences padomes viedoklis	71
17	Eiropas Savienības mēroga konsultācija.....	71

Attēli

Attēls 1. Savienojumu pabeigšanas pakalpojums.....	34
Attēls 2. SIA „Tet” tirgus daļa pēc ieņēmumiem Savienojumu pabeigšanas tirgū	60

Tabulas

Tabula 1. Piemēroto saistību kopsavilkums	25
Tabula 2. Komersanti, kuri guva ieņēmumus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas fiksētajā tīklā 2021.gadā	44
Tabula 3. Komersanti, kuri guva ieņēmumus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas fiksētajā tīklā 2020.gadā	45
Tabula 4. Komersanti, kuri guva ieņēmumus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas fiksētajā tīklā 2019.gadā	46
Tabula 5. Savienojuma pabeigšanas pakalpojuma apjoms (minūšu skaits) fiksētajā tīklā 2021.gadā	47
Tabula 6. Balss telefonijas pakalpojumu galalietotāju skaits uz 2021.gadu ...	48
Tabula 7. Savienojumu pabeigšanas tirgus dalībniekiem piešķirtās numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem	54

Kopsavilkums

Ziņojums par tirgus analīzi sagatavots par Eiropas Komisijas 2014.gada 9.oktobra Ieteikumā 2014/710/ES par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK (2014/710/ES) par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem, minēto tirgu Nr.1 – Vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos.

Šī ir septītā reize, kad minētais tirgus tiek analizēts. Sestā tirgus analīzes kārtā tika veikta 2018.gadā. Saskaņā ar Regulatora 2018.gada 8.novembra lēmumu Nr.123 „Par būtisku ietekmi vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū” no 2018.gada 12.decembra 13 komersantiem tika noteikts BIT statuss un piemērotas saistības Savienojumu pabeigšanas tirgū. Savukārt ar Regulatora 2018.gada 8.novembra lēmumu Nr.124 „Par būtiskas ietekmes atcelšanu vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū” pieciem komersantiem ar 2018.gada 9.novembri tika atcelta BIT un visas piemērotās saistības Savienojumu pabeigšanas tirgū. Rezultātā, Savienojumu pabeigšanas tirgū ir noteikti 43 komersanti ar BIT, kuriem ir piemērotas saistības.

Lai definētu un nodalītu konkrētos starpsavienojumu tirgus, tika apskatīti un novērtēti dažādi pakalpojumi un to iekļaušana Savienojumu pabeigšanas tirgū. Tika noteikts, ka Savienojumu pabeigšanas tirgū ir iekļaujami savienojumu pabeigšanas pakalpojumi, izmantojot pārvaldītu IP tīklu.

Nemot vērā, ka Savienojumu pabeigšanas tirgus nav iekļauts Ieteikumā 2020, Regulators veica trīs kritēriju testu, kura rezultātā tika secināts, ka Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst visiem trīs kritēriju testa kritērijiem. Attiecīgi Savienojumu pabeigšanas tirgū nepastāv efektīva konkurence un ir nepieciešams piemērot *ex ante* (apsteidzošu) regulēšanu.

Atbilstoši Savienojumu pabeigšanas tirgus definīcijai secināms, ka tirgus daļas ir 100% katrā individuālā tirgū. Līdz ar to visiem komersantiem, kas piedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus, ir BIT sava elektronisko sakaru tīkla individuālā tirgus ietvaros.

Savienojumu pabeigšanas tirgus septītās kārtas analīzes rezultātā tika konstatēts, ka no 43 komersantiem, kuriem tika noteikta BIT, ir 30 komersanti, kuriem ir spēkā esošs vismaz viens starpsavienojuma līgums par savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem fiksētajos elektronisko sakaru tīklos un numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem.

Savukārt 13 komersanti, kuriem iepriekšējās tirgus analīzes kārtās tika noteikts BIT statuss, vairs nenodrošina savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajos elektronisko sakaru tīklos.

Un seši komersanti, kuriem iepriekšējās tirgus analīzes kārtās netika noteikts BIT statuss un piemērotas saistības, ir izpildījuši visus priekšnosacījumus, lai jebkurā brīdī uzsāktu sniegt savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajā tīklā.

Veiktās tirgus analīzes rezultātā Regulators uzskata, ka nav nepieciešams grozīt vai atcelt iepriekšējās tirgus analīzes kārtās noteiktajiem 30 komersantiem ar BIT, kuriem ir spēkā esošs vismaz viens starpsavienojuma līgums par savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem fiksētajos elektronisko sakaru tīklos un numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem, noteiktās saistības, pienākumus vai noteikt jaunas saistības, pienākumus.

Regulators uzskata, ka ir nepieciešams noteikt caurredzamības un piekļuves saistības sešiem komersantiem ar BIT, kuri ir ienākuši tirgū kopš iepriekšējās Savienojumu pabeigšanas tirgus analīzes kārtas.

Regulators uzskata, ka ir nepieciešams atcelt ar Regulatora lēmumiem noteiktās saistības un BIT 13 komersantiem, kuri ir pārtraukuši sniegt savienojumu pabeigšanas pakalpojumus Savienojumu pabeigšanas tirgū.

1 Ievads

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) regulē elektronisko sakaru nozari, lai maksimizētu galalietotāju saņemto labumu un, lai veicinātu ilgtermiņa konkurences attīstību un investīcijas. Galalietotājs saņems maksimālo labumu, ja tam būs izvēle starp vairākiem elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem, kuri piedāvā konkurētspējīgu elektronisko sakaru pakalpojuma cenu, augstu elektronisko sakaru pakalpojuma kvalitāti un citus galalietotājam svarīgus elektronisko sakaru pakalpojuma parametrus. Regulatora mērķis ir veicināt atvērtu, godīgu un efektīvu konkurenci un katrs Regulatora pieņemtais lēmums ievieš izmaiņas konkurences apstākļos. Tādēļ Regulatoram, pieņemot lēmumus, jāizvērtē, vai potenciālais labums galalietotājam pārsniedz iespējamo kaitējumu, ko nodara tā iejaušanās tirgū.

Lai veicinātu konkurenci elektronisko sakaru nozarē, Elektronisko sakaru likumā (turpmāk – ESL), ņemot vērā Eiropas Savienības regulējumu, ir noteiktas Regulatora tiesības definēt konkrētos pakalpojumu tirgus (tirgu definēšana), veikt definēto tirgu analīzi konkurences novērtēšanai šajos tirgos, noteikt elektronisko sakaru komersantus (turpmāk – komersants) ar būtisku ietekmi tirgū (turpmāk – BIT), kā arī piemērot, saglabāt, grozīt vai atcelt speciālas prasības (turpmāk – saistības) komersantiem, kuru ietekme konkrētajā tirgū atzīta par būtisku.

Tikai tad, ja, nepastāvot regulēšanai tirgū, tajā ir iespējama galalietotājam nelabvēlīga rīcība, tirgus ir uzskatāms par piekritīgu apsteidzošai (*ex ante*) regulēšanai.

Analizējot tirgus, tiek ņemta vērā ne tikai esošā informācija par darbību un rīcību pagātnē, bet arī iespējamā tirgus attīstība tuvāko gadu laikā. Tādēļ Ziņojumā par tirgu analīzi tiek iekļautas attīstības tendences, kuras var tikt prognozētas Ziņojuma par tirgu analīzi pārskata periodā.

Ziņojums par tirgu analīzi attiecas uz tirgu definēšanu, analīzi un saistību noteikšanu, bet neattiecas uz tarifu un izmaksu aprēķināšanas saistību ieviešanu.

[Ziņojumā par tirgus analīzi ierobežotas pieejamības informācija ir aizklāta ar pelēku krāsu]

1.1 Izmantotā terminoloģija, jēdzieni un definīcijas

Definējot konkrētos tirgus elektronisko sakaru nozarē, tiek analizētas elektronisko sakaru komersantu veiktās darbības tirgū. ESL definē elektronisko sakaru komersantu kā komersantu, kuram ir tiesības veikt divu veidu darbības – nodrošināt elektronisko sakaru tīklu un sniegt elektronisko sakaru pakalpojumu. Savukārt, saskaņā ar ESL, operators ir elektronisko sakaru komersants, kas nodrošina publisko elektronisko sakaru tīklu vai saistītās iekārtas.

ESL definē iepriekš minētās darbības šādā veidā:

- elektronisko sakaru tīkla nodrošināšana — elektronisko sakaru tīkla izveide (ierīkošana, būvniecība), attīstīšana, tostarp pārbūve, ekspluatācija, vadība, galalietotāja pieslēguma veikšana, kā arī piekļuves nodrošināšana tam; elektronisko sakaru pakalpojums (turpmāk - pakalpojums) — pakalpojums, kuru parasti nodrošina par atlīdzību un pārraida elektronisko sakaru tīklā (izņemot pakalpojumu, kurš nodrošina saturu vai tāda satura redakcionālu pārvaldību, kas tiek pārraidīts, izmantojot elektronisko sakaru tīklus un pakalpojumus) un kurš aptver šādus pakalpojumu veidus:
 - a) interneta piekļuves pakalpojumu,
 - b) starppersonu sakaru pakalpojumu,
 - c) citus pakalpojumus, kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraides (piemēram, datu pārraides pakalpojumi, tai skaitā starpierču saziņas pakalpojumu un apraides nodrošināšanai)

Definējot elektronisko sakaru tirgus atbilstoši konkurences tiesībām, ir jāidentificē:

- visi tie pakalpojumi, kas veido identificējamu preces tirgu (preču vai pakalpojumu tirgi);
- ģeogrāfiskā teritorija, kurā tiek sniegti produkti vai pakalpojumi (ģeogrāfiskie tirgi).

Definējot elektronisko sakaru tirgus atbilstoši Eiropas Savienības praksei, ir jāidentificē tirgus funkcionālais līmenis:

- tirgi, kuros produkti tiek piedāvāti vairumtirdzniecībā (vairumtirdzniecības produktu tirgi);
- tirgi, kuros produkti tiek piedāvāti mazumtirdzniecībā (mazumtirdzniecības produktu tirgi).

Elektronisko sakaru nozarē tirgus sadalījums funkcionālā līmenī tiek izmantots tādēļ, ka regulējums, ko Regulators var piemērot vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības produktu tirgiem, atšķiras. Elektronisko sakaru nozarē vairumtirdzniecības pakalpojumu tirgū tiek sniegti pakalpojumi, ko viens komersants sniedz citiem komersantiem, un parasti tā ir daļa no elektronisko sakaru tīkla nodrošināšanas, t.i., pakalpojumi, kas tiek sniegti, nodrošinot piekļuvi un starpsavienojumu vai tālākpārdošanu. Savukārt mazumtirdzniecības pakalpojumu tirgū tiek sniegti pakalpojumi galalietotājiem. Atbilstoši ESL 1.panta 22.punktam galalietotājs ir fiziskā persona, juridiskā persona vai šādu personu apvienība, kura pieprasa vai izmanto elektronisko sakaru pakalpojumus, bet nenodrošina elektronisko sakaru pakalpojumu un elektronisko sakaru tīklu citām personām un neveic elektronisko sakaru pakalpojumu tālākpārdošanu.

Regulators, definējot elektronisko sakaru tirgus, izvērtē vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības pakalpojumu tirgus.

1.1.1 Elektronisko sakaru likums

ESL nosaka tirgus definēšanas un analīzes procesu:

- ESL 1.panta 13.punkts noteic, ka elektronisko sakaru komersants ar būtisku ietekmi tirgū ir Regulatora noteikts elektronisko sakaru komersants, kas individuāli vai kopā ar citu elektronisko sakaru komersantu atrodas tādā ekonomiskā spēka stāvoklī, kurš ir līdzvērtīgs dominējošam stāvoklim, kas tam līdz zināmam līmenim ļauj rīkoties neatkarīgi no citiem elektronisko sakaru komersantiem un galalietotājiem;
- ESL 74.panta pirmā daļa paredz, ka Regulators veic elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus definēšanu, analīzi un elektronisko sakaru komersanta būtiskas ietekmes noteikšanu, ievērojot Eiropas Komisijas (turpmāk – EK) tirgus ieteikumu.
- Saskaņā ar ESL 75.panta pirmo daļu, Regulators definē elektronisko sakaru pakalpojumu tirgu un ģeogrāfisko tirgu saskaņā ar konkurences principiem un valstī esošajiem īpašiem apstākļiem, kā arī ņemot vērā infrastruktūras konkurences līmeni un ģeogrāfiskās apsekošanas rezultātus.
- ESL 76.panta otrā daļa noteic, ja Regulators ir definējis no Eiropas Komisijas tirgus ieteikuma atšķirīgu tirgu, tas konkrētā tirgus analīzē pārbauda šādu kumulatīvu kritēriju izpildi:
 - 1) pastāv lieli un ilglaicīgi strukturāli, juridiski vai regulatīvi šķēršļi ienākšanai tirgū;
 - 2) tirgus struktūra nav vērsta uz efektīvu konkurenci;
 - 3) konkurences tiesību piemērošana ir nepietiekams pasākums, lai novērstu tirgus nepilnības.
- Saskaņā ar ESL 76.panta trešo daļu Regulators elektronisko sakaru komersantam ar būtisku ietekmi tirgū piemēro speciālās prasības, ja ir izpildīti šā panta otrajā daļā noteiktie kritēriji.
- ESL 76.panta ceturtā daļa noteic, ka Regulators, veicot tirgus analīzi, ņem vērā šādus apsvērumus:
 - 1) tirgus tendences un efektīvas konkurences attīstības iespējamība;
 - 2) konkurences ierobežojumi vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības līmenī;
 - 3) regulējums un pasākumi konkrētajā tirgū vai saistītajā mazumtirdzniecības tirgū;
 - 4) regulējums citos elektronisko sakaru pakalpojumu tirgos.
- Saskaņā ar ESL 77.panta pirmo daļu, Regulators, ņemot vērā konkrētā tirgus analīzes rezultātus, nosaka, vai tajā ir efektīva konkurence. Ja tirgus analīzes rezultātā Regulators konstatē, ka tirgū nav efektīvas konkurences, tas nosaka elektronisko sakaru komersantu ar būtisku ietekmi tirgū un tirgus analīzes rezultātā konstatētajām problēmām atbilstošas un samērīgas speciālās prasības. Ja Regulators konstatē, ka tirgū ir efektīva konkurence, tas elektronisko sakaru komersantam nepiemēro speciālās prasības vai elektronisko sakaru komersantam ar būtisku ietekmi tirgū atceļ iepriekš piemērotās speciālās prasības.

- ESL 74.panta otrā daļa paredz, ka Regulators, ja nepieciešams, konsultējas ar Konkurences padomi par elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus definēšanu, analīzi, elektronisko sakaru komersanta ar būtisku ietekmi noteikšanu, kā arī speciālo prasību un citu saistību noteikšanu.
- ESL 11.panta pirmā daļa noteic, ka Regulators atbilstoši kompetencei Latvijas Republikas mērogā veic publiskās konsultācijas ar ieinteresētajām personām par plānotajiem pasākumiem, tostarp:
 - 1) elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus definēšana un analīze;
 - 2) elektronisko sakaru komersanta ar būtisku ietekmi tirgū noteikšana un speciālo prasību piemērošana, grozīšana vai atcelšana;
 - 3) pienākumu noteikšana piekļuves un starpsavienojuma jomā un attiecībā uz kabeļiem un saistītajām iekārtām telpās vai līdz pirmajam koncentrācijas vai sadales punktam saskaņā ar šā likuma 67.panta deviņo daļu un 69.panta piekto daļu;
- ESL 11.panta ceturtā daļa noteic, ka Regulators publicē savā tīmekļvietnē paziņojumu par publisko konsultāciju. Regulators nosaka publiskās konsultācijas termiņu — vismaz 30 dienas no paziņojuma publicēšanas dienas, un šajā laikposmā ieinteresētās personas iesniedz Regulatoram komentārus un priekšlikumus. Regulators ir tiesīgs veikt atkārtotu publisko konsultāciju, ja plānotā pasākuma projekts ir būtiski mainīts vai ir nepieciešams atkārtoti noskaidrot ieinteresēto personu viedokli.
- Saskaņā ar ESL 12.panta pirmo daļu, Regulators veic mēnesi ilgu konsultāciju Eiropas Savienības līmenī ar EK, Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādei (turpmāk — BEREC) un Eiropas Savienības dalībvalstu regulatoriem par plānotajiem pasākumiem, kas noteikti šā panta otrajā daļā un var ietekmēt tirdzniecību starp Eiropas Savienības dalībvalstīm. Regulators neveic konsultāciju Eiropas Savienības līmenī par pasākumiem, kas noteikti kā izņēmumi EK ieteikumā vai pamatnostādnēs par saskaņošanas procedūru.
- ESL 12.panta otrā daļa noteic, ka Regulators veic publisko konsultāciju un konsultāciju Eiropas Savienības līmenī par plānotajiem pasākumiem, tostarp:
 - 1) pienākumu noteikšana piekļuves un starpsavienojuma jomā un attiecībā uz kabeļiem un saistītajām iekārtām telpās vai līdz pirmajam koncentrācijas vai sadales punktam saskaņā ar šā likuma 67.panta deviņo daļu un 69.panta piekto daļu;
 - 2) elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus definēšana un analīze;
 - 3) elektronisko sakaru komersanta ar būtisku ietekmi tirgū noteikšana un speciālo prasību piemērošana, grozīšana vai atcelšana.
- ESL 12.panta trešā daļa noteic, ka Regulators konsultāciju Eiropas Savienības līmenī veic pēc publiskās konsultācijas. Regulators uzsāk konsultāciju Eiropas Savienības līmenī, paziņojot un nosūtot plānoto pasākumu kopumu un tā pamatojumu EK, BEREC un Eiropas Savienības dalībvalstu regulatoriem.
- ESL 12.panta ceturtā daļa noteic, ka Regulators EK, BEREC un citu Eiropas Savienības dalībvalstu regulatoru viedokļus un piezīmes ņem

- vērā, cik vien iespējams. Regulators ir tiesīgs pieņemt arī grozītu plānoto pasākumu kopumu. Regulators pieņemto lēmumu paziņo EK un BEREC.
- ESL 76.panta septītā daļa noteic, ka Regulators veic nākamo konkrētā tirgus analīzes kārtu ne vēlāk kā piecus gadus pēc iepriekšējā pasākuma pieņemšanas (t.i., pēc speciālo prasību noteikšanas vai tirgus analīzes veikšanas). Ja EK tirgus ieteikumā ir noteikts jauns elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus, kura analīzi Regulators nav veicis, Regulators to veic triju gadu laikā pēc EK tirgus ieteikuma pieņemšanas.
 - Savukārt, saskaņā ar ESL 76.panta astoto daļu, ja Regulators nevar pabeigt konkrētā tirgus analīzi šā panta septītajā daļā noteiktajos termiņos, tas lūdz palīdzību tirgus analīzes veikšanā un speciālo prasību noteikšanā. Regulators sešu mēnešu laikā pēc šā panta septītajā daļā noteiktā termiņa veic konsultāciju Eiropas Savienības līmenī.

1.1.2 Noteikumi par elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus analīzei nepieciešamo informāciju un tās iesniegšanas termiņiem

Lai veiktu nepieciešamos pasākumus tirgus definēšanai un tirgus analīzei, Regulators saskaņā ar ESL 76.panta pirmo daļu nosaka tirgus analīzei nepieciešamo informāciju un tās iesniegšanas termiņus.

Saskaņā ar Regulatora 2022.gada 27.septembra lēmuma Nr.1/32 „Noteikumi par elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus analīzei nepieciešamo informāciju un tās iesniegšanas termiņiem” 4.1.punktu, šo noteikumu pielikuma 2., 3., 4., 5., 6., 11., 12., 13., 14., 15., 16. un 17.veidlapā noteikto informāciju iesniedz komersants, kura attiecīgā sniegtā elektronisko sakaru pakalpojuma ieņēmumu kopējais īpatsvars kopā ar vismaz trīs citiem komersantiem ir 95% un vairāk, dilstošā secībā no attiecīgā elektronisko sakaru pakalpojuma sniegšanas kopējiem ieņēmumiem.

1.1.3 EK kodekss un vadlīnijas

Regulatoram savās darbībās ir jāņem vērā arī EK izdotās direktīvas un ieteikumi:

- Eiropas Parlamenta un Padomes 2018.gada 11.decembra Direktīva (ES) 2018/1972 par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (turpmāk – Kodekss);
- EK 2018.gada 7.maija Vadlīnijas 2018/C159/01, kas detalizēti izklāsta tirgus analīzes veikšanas un būtiskas ietekmes noteikšanas kārtību (turpmāk – Tirgus analīzes vadlīnijas).

1.1.4 Ieteikumi par tirgiem

Saskaņā ar Kodeksa 64.panta 1.punktu EK izdod un regulāri pārskata ieteikumu par pakalpojumu tirgiem, kuros var būt nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana.

Ieteikums 2003

2003.gada 8.maijā EK publicēja 2003.gada 11.februāra Ieteikumu 2003/311/EK par konkrētajiem preču un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK (turpmāk – Ieteikums 2003). Pirms ieteikuma publicēšanas EK veic Eiropas Savienības mēroga tirgus priekšizpēti, lai noskaidrotu, kuru pakalpojumu tirgos konkurences situācija pieprasa padziļinātu nacionālo regulatoru tirgus analīzi. Pirmo reizi publicētajā ieteikumā – Ieteikumā 2003 – tika minēti 18 dažādi pakalpojumu tirgi, kurus EK nacionālajiem regulatoriem aicināja detalizēti analizēt.

Mazumtirdzniecības līmenī:

- Tirgus Nr.1: piekļuves nodrošināšana publiskajam telefonu tīklam fiksētā vietā fiziskām personām;
- Tirgus Nr.2: piekļuves nodrošināšana publiskajam telefonu tīklam fiksētā vietā juridiskām personām;
- Tirgus Nr.3: fiziskām personām publiski pieejami vietējās vai iekšzemes balss telefonijas pakalpojumi, kas nodrošināti fiksētā vietā;
- Tirgus Nr.4: fiziskām personām publiski pieejami starptautiskās balss telefonijas pakalpojumi, kas nodrošināti fiksētā vietā;
- Tirgus Nr.5: juridiskām personām publiski pieejami vietējās vai iekšzemes balss telefonijas pakalpojumi, kas nodrošināti fiksētā vietā;
- Tirgus Nr.6: juridiskām personām publiski pieejami starptautiskās balss telefonijas pakalpojumi, kas nodrošināti fiksētā vietā;
- Tirgus Nr.7: nomāto līniju minimālā kopa.

Vairumtirdzniecības līmenī:

- Tirgus Nr.8: savienojumu uzsākšana publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;
- Tirgus Nr.9: savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā;
- Tirgus Nr.10: tranzīta pakalpojumi publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;
- Tirgus Nr.11: atsaistīta piekļuve (t.sk. daļēja piekļuve) metāliskajām abonentlīnijām un to segmentiem, lai nodrošinātu platjoslas datu pārraides un balss pārraides pakalpojumus;
- Tirgus Nr.12: platjoslas piekļuves vairumtirdzniecība;
- Tirgus Nr.13: nomāto līniju gala posmu vairumtirdzniecība;
- Tirgus Nr.14: nomāto līniju maģistrālo posmu vairumtirdzniecība;
- Tirgus Nr.15: piekļuve un savienojumu uzsākšana publiskajos mobilajos telefonu tīklos;
- Tirgus Nr.16: balss savienojumu pabeigšana individuālos mobilajos tīklos;
- Tirgus Nr.17: nacionālais tirgus starptautiskajai viesabonēšanai publiskajos mobilajos tīklos;
- Tirgus Nr.18: apraides signālu pārraides pakalpojumi apraides satura nogādāšanai galalietotājiem.

Ieteikums 2007

2007.gada 28.decembrī EK publicēja 2007.gada 17.decembra Ieteikumu 2007/879/EK par konkrētajiem preču un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (turpmāk – Ieteikums 2007). Ieteikums 2003 tika pārskatīts un 2007.gadā tika publicēts jauns ieteikums – Ieteikums 2007. Ieteikumā 2007 tika ievērojami samazināts tirgu skaits, kurus EK ieteica padziļināti analizēt. Ieteikumā 2007 minēts vairs tikai viens mazumtirdzniecības tirgus un seši vairumtirdzniecības tirgi.

Mazumtirdzniecības līmenī:

Tirgus Nr.1: piekļuves nodrošināšana publiskajam telefonu tīklam fiksētā vietā fiziskām personām un juridiskām personām.

Vairumtirdzniecības līmenī:

Tirgus Nr.2: savienojumu uzsākšana publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;

Tirgus Nr.3: savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā;

Tirgus Nr.4: vairumtirdzniecības piekļuve (fiziskai) tīkla infrastruktūrai (ieskaitot kopēju vai pilnībā atsaistīto piekļuvi) fiksētā vietā;

Tirgus Nr.5: platjoslas piekļuve vairumtirdzniecībā;

Tirgus Nr.6: nomāto līniju gala posmu vairumtirdzniecība;

Tirgus Nr.7: balss savienojumu pabeigšana individuālos mobilajos tīklos.

Ieteikums 2014

2014.gada 11.oktobrī tika publicēts 2014.gada 9.oktobra Ieteikums 2014/710/ES par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (turpmāk – Ieteikums 2014). Ieteikumā ir minēti četri vairumtirdzniecības tirgi un nav minēts neviens mazumtirdzniecības tirgus.

Tirgus Nr.1: vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos (turpmāk – Savienojumu pabeigšanas tirgus);

Tirgus Nr.2: vairumtirdzniecības līmeņa balss savienojuma pabeigšana individuālos mobilajos tīklos;

Tirgus Nr.3a: vairumtirdzniecības līmeņa vietēja piekļuve fiksētā vietā;

Tirgus Nr.3b: plašpatēriņa produktu vairumtirdzniecības līmeņa centralizēta piekļuve fiksētā vietā;

Tirgus Nr.4: vairumtirdzniecības līmeņa augstas kvalitātes piekļuve fiksētā vietā.

Ieteikumā minētais Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst Ieteikumā 2007 minētajam tirgum Nr.3 „Savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā” un Ieteikumā 2003 minētajam tirgum Nr.9 „Savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā”.

Ieteikums 2020

2020.gada 29.decembrī tika publicēts 2020.gada 18.decembra Komisijas Ieteikums (ES) 2020/2245 par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2018.gada 11.decembra Direktīvu (ES) 2018/1972 par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (turpmāk – Ieteikums 2020).

Ieteikumā ir minēti divi vairumtirdzniecības tirgi un nav minēts neviens mazumtirdzniecības tirgus. Bez tam, Ieteikumā 2020 nav minēts Savienojumu pabeigšanas tirgus.

Tirgus Nr.1: vairumtirdzniecības līmeņa vietējā piekļuve fiksētā atrašanās vietā;

Tirgus Nr.2: vairumtirdzniecībai atvēlētā jauda.

Ieteikuma 2020 41.punkts noteic, ka valstī var būt īpaši apstākļi, kas var pamatot savienojuma pabeigšanas tirgu atsevišķu aspektu regulēšanu. Īpašie apstākļi var norādīt uz to, ka tirgus nav tendēts uz konkurenci nākotnes kontekstā, vai arī uz to, ka konkurences problēmas nav atrisinātas. Arī gadījumos, kad operatoriem tiek liegti starpsavienojumi un ar to saistītas problēmas.

Šādas problēmas būtu jārisina, uzliekot uzņēmumiem ar BIT pienākumus, kā arī izmantojot citus piemērotus regulatīvos instrumentus, t.i., Kodeksa 61.panta 2.punktu, ja tiek izpildīti tajā minētie nosacījumi.

2 Savienojumu pabeigšanas tirgus pirmās kārtas analīze un rezultāti

Regulators uzsāka tirgus analīzes pirmo kārtu ar datu vākšanas procesu 2005.gada rudenī. Regulators, veicot Ieteikumā 2003 minēto Tirgu Nr.8: savienojumu uzsākšana publiskajā fiksētajā telefonu tīklā, Tirgu Nr.9: savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā un Tirgu Nr.10: tranzīta pakalpojumi publiskajā fiksētajā telefonu tīklā, analīzes pirmo kārtu, analizēja iepriekš minētos trīs tirgus vienlaicīgi un atspoguļoja tirgus analīzes procesu, rezultātus un piemērotās saistības vienā dokumentā vienkopus – tirgus analīzes ziņojumā.

Regulators 2006.gada 31.martā paziņoja EK par rezultātiem un 2006.gada 28.aprīlī saņēma EK atbildes vēstuli ar komentāriem. Ņemot vērā EK

komentārus, Regulators 2006.gada 28.jūnijā lēma par komersantiem ar BIT un par piemērojamām saistībām un pienākumiem analizētajos tirgos.

Regulators tirgus analīzes ziņojumā konstatēja, ka Savienojumu pabeigšanas tirgū nepastāv efektīva konkurence un ir vairāk nekā viens komersants ar BIT, jo Savienojumu pabeigšanas tirgū katrs individuālais publiskais telefonu tīkls ir definējams kā atsevišķs konkrētais tirgus.

Pirmajā tirgus analīzes kārtā Regulators noteica 16 komersantus par komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū:

1. SIA „BALTCOM TV” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.156 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „BALTKOM TV SIA” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „BALTKOM TV SIA” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.156));
2. SIA „CSC TELECOM” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.157 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „CSC TELECOM” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „CSC TELECOM” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.157));
3. SIA „Datagrupa.lv” (iepriekšējais nosaukums SIA „DATAGRUPA 777”) (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.158 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „DATAGRUPA 777” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „DATAGRUPA 777” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.158));
4. SIA „FINORS TELEKOM” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.159 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „FINORS TELEKOM” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „FINORS TELEKOM” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.159));
5. SIA „LATTELENET” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.160 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „LATTELENET” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „LATTELENET” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.160));
6. AS „Latvenergo” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.161 „Par akciju sabiedrības „Latvenergo” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā akciju sabiedrības „Latvenergo” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.161));
7. Valsts AS „Latvijas dzelzceļš” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.162 „Par valsts akciju sabiedrības „Latvijas dzelzceļš” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā valsts akciju sabiedrības „Latvijas dzelzceļš” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.162));
8. SIA „RETN Baltic” (iepriekšējais nosaukums SIA „OPTRON”) (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.163 „Par sabiedrības ar ierobežotu

- atbildību „OPTRON” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „OPTRON” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.163));
9. SIA „SIGIS” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.164 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „SIGIS” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „SIGIS” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.164));
 10. SIA „TELE2 TELECOM” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.165 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELE2 TELECOM” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELE2 TELECOM” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.165));
 11. AS “Telekom Baltija” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.166 „Par akciju sabiedrības „Telekom Baltija” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā akciju sabiedrības “Telekom Baltija” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.166));
 12. SIA „Telekomunikāciju grupa” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.167 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Telekomunikāciju grupa” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Telekomunikāciju grupa” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.167));
 13. SIA „TELENETS” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.168 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELENETS” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELENETS” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.168));
 14. SIA „UNISTARS” (Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.169 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „UNISTARS” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „UNISTARS” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.169));
 15. SIA „Tet” (iepriekšējais nosaukums SIA „Lattelecom”) (Regulatora 2006.gada 30.jūnija lēmums Nr.172 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.172));
 16. SIA „D-COM” (Regulatora 2006.gada 16.augusta lēmums Nr.207 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „D-COM” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „D-COM” publiskajā telefonu tīklā tirgū” (turpmāk – Lēmums Nr.207)).

2.1 Pirmajā tirgus analīzes kārtā piemērotās saistības

2.1.1 SIA „Tet” piemērotās saistības

Lēmumā Nr.172 Regulators nolēma:

1. Noteikt SIA „Tet” saistību nodrošināt komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem tā, lai komersantiem būtu iespēja saņemt savienojumu pabeigšanas SIA „Tet” tīklā pakalpojumus un vismaz šādus pakalpojumus:
 - 1.1. elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas ierīkošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.2. elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas abonēšana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.3. kopēja izvietošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.4. ieejas atvēršana vai slēgšana uz numuru vai numuru diapazonu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.5. signalizācija savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.6. tehnisko iespēju novērtēšanu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 1.7. tehniskā ierīkošana, lai nodrošinātu savienojumu pabeigšanu SIA „Tet” tīklā;
 - 1.8. savienojuma ierīkošana savienojumu pabeigšanai SIA „Tet” tīklā.
2. Noteikt SIA „Tet” caurredzamības saistību izstrādāt un publicēt starpsavienojumu pamatpiedāvājumu saskaņā ar Regulatora apstiprinātajiem noteikumiem par pamatpiedāvājuma izstrādes kārtību, iekļaujamo informāciju un publicēšanu.
3. Noteikt SIA „Tet” caurredzamības saistību starpsavienojuma pamatpiedāvājumā iekļaut savienojumu pabeigšanu fiksētā vietā SIA „Tet” publiskajā telefonu tīklā pakalpojumu un vismaz šādus pakalpojumus:
 - 3.1. elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas ierīkošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.2. elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas abonēšana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.3. kopēja izvietošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.4. ieejas atvēršana vai slēgšana uz numuru vai numuru diapazonu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.5. signalizācija savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.6. tehnisko iespēju novērtēšanu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
 - 3.7. tehniskā ierīkošana, lai nodrošinātu savienojumu pabeigšanu SIA „Tet” tīklā;
 - 3.8. savienojuma ierīkošana savienojumu pabeigšanai SIA „Tet” tīklā.

4. Noteikt SIA „Tet” piekļuves saistību nodrošināt savienojumu pabeigšanas pakalpojumus katram komersantam, kas to pieprasa, un piemērot līdzvērtīgus nosacījumus līdzvērtīgos apstākļos citiem komersantiem, kuri nodrošina līdzvērtīgus pakalpojumus. Noteikt SIA „Tet” pienākumu sniegt citiem komersantiem savienojumu pabeigšanas pakalpojumus un informāciju ar tiem pašiem nosacījumiem, ar kādiem SIA „Tet” pats nodrošina pakalpojumus un informāciju sev (self-service), saistītajiem komersantiem vai partneriem, un tādā pašā kvalitātē.
5. Noteikt SIA „Tet” tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistību aprēķināt pakalpojumu sniegšanas izmaksas un iesniegt ziņojumu par izmaksu aprēķināšanu un attiecināšanu saskaņā ar Regulatora apstiprināto pakalpojumu izmaksu aprēķināšanas un attiecināšanas metodiku savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem un ar to saistītiem pakalpojumiem, ieņēmumi no kuru sniegšanas aprēķinot tos par katru pakalpojumu atsevišķi iepriekšējā pārskata gadā pārsniedza divpadsmit tūkstošus latu.
6. Noteikt SIA „Tet” tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistību iesniegt Regulatoram pēc Regulatora pieprasījuma pakalpojumu tarifu un izmaksu pamatojumu.
7. Noteikt SIA „Tet” tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistību tuvināt savienojuma pabeigšanas un ar to saistīto pakalpojumu tarifus pakalpojumu sniegšanas izmaksām.
8. Noteikt SIA „Tet” tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistību starpsavienojumu jomā veikt atsevišķu darbības uzskaiti saskaņā ar Regulatora apstiprināto pakalpojumu izmaksu aprēķināšanas un attiecināšanas metodiku.

2.1.2 Citiem komersantiem piemērotās saistības

Regulators 2006.gada 28.jūnija lēmumos no Nr.156 līdz Nr.169 un 2006.gada 16.augusta lēmumā Nr.207 nolēma:

1. Noteikt komersantam ar BIT saistību publiskot spēkā esošos tarifus par šādiem starpsavienojuma pakalpojumiem:
 - 1.1. savienojuma ierīkošana to pabeigšanai komersanta ar BIT publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;
 - 1.2. par savienojuma minūtes pabeigšanu.
2. Noteikt komersantam ar BIT saistību publiskot tarifus vismaz desmit dienas pirms to stāšanās spēkā šādiem starpsavienojuma pakalpojumiem:
 - 2.1. savienojuma ierīkošana to pabeigšanai komersanta ar BIT publiskajā fiksētajā telefonu tīklā;
 - 2.2. par savienojuma minūtes pabeigšanu.
3. Uzdot komersantam ar BIT ar lēmuma stāšanos spēkā iesniegt Regulatoram uzskaitījuma 1.punktā noteiktos tarifus.
4. Uzdot komersantam ar BIT iesniegt Regulatoram uzskaitījuma 2.punktā noteiktos tarifus vismaz desmit dienas pirms to stāšanās spēkā.

3 Savienojumu pabeigšanas tirgus otrās kārtas analīze un rezultāti

Tirgus analīzes otrajā kārtā, kas tika veikta 2008.gadā, Regulators analizēja Ieteikumā 2007 minēto Savienojumu pabeigšanas tirgu un izklāstīja tirgus analīzes gaitu, rezultātus un piemērotās saistības vienā dokumentā – tirgus analīzes ziņojumā. Tirgus analīzes otrajā kārtā Regulators secināja, ka Ieteikumā 2007 minētā Savienojumu pabeigšanas tirgū joprojām nepastāv efektīva konkurence un ir vairāk kā viens komersants ar BIT, jo Savienojumu pabeigšanas tirgū katrs individuālais publiskais telefonu tīkls ir definējams kā atsevišķs konkrētais tirgus.

Otrajā tirgus analīzes kārtā Regulators noteica 18 komersantus par komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū:

1. SIA „BALTCOM TV”, vienotais reģistrācijas Nr.40003005264;
2. SIA „CSC TELECOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003611196;
3. SIA „D-COM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003642891;
4. SIA „Datagrupa.lv”, vienotais reģistrācijas Nr.40003475316;
5. SIA „FINORS TELEKOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003620146;
6. SIA „Tet”, vienotais reģistrācijas Nr.40003052786;
7. Valsts AS „Latvijas dzelzceļš”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032065;
8. AS „Latvenergo”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032949;
9. SIA „RETN Baltic”, vienotais reģistrācijas Nr.40103066693;
10. SIA „SIGIS”, vienotais reģistrācijas Nr.40103046358;
11. AS „Telekom Baltija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003454545;
12. SIA „TELEKOMUNIKĀCIJU GRUPA”, vienotais reģistrācijas Nr.40003440282;
13. SIA „TELENETS”, vienotais reģistrācijas Nr.40003414913;
14. SIA „UNISTARS”, vienotais reģistrācijas Nr.40003482318;
15. SIA „AUGSTCELTNE”, vienotais reģistrācijas Nr.40103000117;
16. SIA „DIRECT”, vienotais reģistrācijas Nr.40003670467;
17. SIA „TELENET”, vienotais reģistrācijas Nr.40003571724;
18. SIA „INTERNETA PASAULE”, vienotais reģistrācijas Nr.50003491261.

Ņemot vērā tirgus analīzes otrās kārtas rezultātus, Regulators:

1. neuzskatīja, ka bija nepieciešams grozīt vai atcelt SIA „Tet” ar Lēmumu Nr.172 noteiktās saistības, pienākumus vai noteikt jaunas saistības, pienākumus;
2. neredzēja nepieciešamību grozīt vai atcelt citiem komersantiem ar BIT ar Regulatora 2006.gada 28.jūnija lēmumiem no Nr.156 līdz Nr.169 un 2006.gada 16.augusta lēmumu Nr.207 (izņemot SIA „TELE 2 TELECOM” un SIA „LATTELENET”) noteiktās saistības vai noteikt jaunas saistības un pienākumus;
3. uzskatīja, ka bija nepieciešams atcelt SIA „TELE 2 TELECOM” ar lēmumu Nr.165 noteiktās saistības;

4. uzskatīja, ka bija nepieciešams atcelt SIA „LATTELENET” ar lēmumu Nr.160 noteiktās saistības, tā kā SIA „LATTELENET” reorganizējot, tika pievienots SIA „BALTCOM TV SIA”;
5. uzskatīja, ka nepieciešams noteikt BIT un caurredzamības saistības vēl četriem jauniem komersantiem:
 - SIA „AUGSTCELTNE”, vienotais reģistrācijas Nr.40103000117;
 - SIA „DIRECT”, vienotais reģistrācijas Nr.40003670467;
 - SIA „TELENET”, vienotais reģistrācijas Nr.40003571724;
 - SIA „INTERNETA PASAULE”, vienotais reģistrācijas Nr.50003491261.

Otrajā tirgus analīzes kārtā Regulators noteica vēl četrus komersantus par komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū un noteica caurredzamības saistības:

1. SIA „AUGSTCELTNE” (Regulatora 2009.gada 20.maija lēmums Nr.151 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „AUGSTCELTNE” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „AUGSTCELTNE” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
2. SIA „DIRECT” (Regulatora 2009.gada 20.maija lēmums Nr.152 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „DIRECT” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „DIRECT” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
3. SIA „TELENET” (Regulatora 2009.gada 20.maija lēmums Nr.153 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELENET” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TELENET” publiskajā telefonu tīklā tirgū”);
4. SIA „INTERNETA PASAULE” (Regulatora 2009.gada 20.maija lēmums Nr.154 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „INTERNETA PASAULE” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „INTERNETA PASAULE” publiskajā telefonu tīklā tirgū”).

Ar Regulatora 2009.gada 20.maija lēmumu Nr.155 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Tele2 Telecom” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Tele2 Telecom” publiskajā telefonu tīklā tirgū” tika atcelts Lēmums Nr.165.

4 Savienojumu pabeigšanas tirgus trešās kārtas analīze un rezultāti

Regulators 2010.gadā analizēja Savienojumu pabeigšanas tirgu trešo reizi. Tirgus analīzes trešajā kārtā Regulators konstatēja, ka Savienojumu pabeigšanas tirgū joprojām nepastāv efektīva konkurence un ir vairāk nekā viens komersants ar BIT, jo Savienojumu pabeigšanas tirgū katrs individuālais publiskais telefonu tīkls ir definējams kā atsevišķs konkrētais tirgus. Tirgus

analīzes trešās kārtas gaitā tika būtiski mainīti būtiskas ietekmes noteikšanas kritēriji. Par komersantiem ar BIT tika noteikti visi komersanti, kuriem ir visi nepieciešamie elementi, lai uzreiz vai īsā laikā varētu nodrošināt citiem komersantiem vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos:

- a. starpsavienojuma līgums ar vismaz vienu komersantu par savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem vairumtirdzniecības līmeņa fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos. Regulators uzskata, ka komersantam, kas ir noslēdzis šādu līgumu, kurā ir iekļauta informācija par komersanta elektronisko sakaru tīkla tehniskiem parametriem, starpsavienojuma punktiem, signalizācijas tīklu utt., ir nepieciešamā elektronisko sakaru tīkla infrastruktūra, zināšanas un motivācija, izmantot šo līgumu, lai piedāvātu savienojumu pabeigšanas pakalpojumus savā fiksētajā elektronisko sakaru tīklā. Pēc starpsavienojuma līguma noslēgšanas abas līgumslēdzējpusēs var īsā laikā uzsākt reālu pakalpojumu nodrošināšanu, starpsavienojumu ierīkošanu;
- b. nepieciešamais nosacījums, lai pabeigtu savienojumus elektronisko sakaru tīklā ir numerācijas lietošanas tiesības uz numuriem, uz kuriem iespējams veikt izsaukumus no citiem elektronisko sakaru tīkliem. Tā kā Savienojumu pabeigšanas tirgus ir fiksēto pakalpojumu tirgus, tad komersantam nepieciešamas numerācijas lietošanas tiesības uz nacionālo publisko fiksēto telefonu tīkla numuriem¹ (turpmāk – fiksētie numuri), lai tas atbilstu šim kritērijam iekļaušanai Savienojumu pabeigšanas tirgū.

Regulators tirgus analīzes trešās kārtas rezultātā, ar 2011.gada 10.augusta lēmumu Nr.217 „Par starpsavienojumu tarifu regulēšanas saistības piemērošanu”, nolēma piemērot papildu saistības 14 komersantiem, kuri jau iepriekš bija atzīti par komersantiem ar BIT:

1. SIA „BALTKOM TV SIA”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003005264;
2. SIA „CSC TELECOM”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003611196;
3. SIA „Datagrupa.lv” vienotais reģistrācijas numurs: 40003475316;
4. SIA „FINORS TELEKOM”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003620146;
5. AS „Latvenergo”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003032949;
6. Valsts AS „Latvijas dzelzceļš”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003032065;
7. SIA „RETN Baltic”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103066693;
8. SIA „SIGIS”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103046358;
9. AS „Telekom Baltija”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003454545;
10. SIA „UNISTARS”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003482318;
11. SIA „D-COM”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003642891;
12. SIA „AUGSTCELTNE”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103000117;
13. SIA „TELENET”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003571724;

¹ No 2016.gada 1.janvāra saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnija noteikumiem Nr.367 „Nacionālais numerācijas plāns” 2.20 apakšpunktu publiskā fiksētā telefonu tīkla numurs.

14. SIA „INTERNETA PASAULE”, vienotais reģistrācijas numurs: 50003491261.

Regulators šiem komersantiem piemēroja papildu starpsavienojumu tarifu regulēšanas saistību noteikt savienojuma pabeigšanas katram savā individuālā publiskajā fiksētajā telefonu tīklā tarifu augšējo robežu, kas stājās spēkā 2012.gada 1.martā.

Regulators tirgus analīzes trešās kārtas rezultātā, ar 2011.gada 10.augusta lēmumu Nr.218 „Par būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālajā publiskajā telefonu tīklā tirgū”, atzina vēl 25 komersantus par komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū:

1. SIA „Telia Latvija”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003057571;
2. SIA „IZZI”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003215809;
3. SIA „Tivi”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103241776;
4. SIA „Telegrupa Baltijā”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003284868;
5. SIA „Master Telecom”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003684039;
6. SIA „IT GROUP”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003504193;
7. SIA „TELEFANT”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003733368;
8. SIA „Rigatta”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003784190;
9. SIA „Fastnets”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003488645;
10. SIA „HIG Serviss Baltija”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003374682;
11. SIA „iLink”, vienotais reģistrācijas numurs: 41203019961;
12. SIA „TELECENTRS”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003408512;
13. SIA „Advem”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003962354;
14. SIA „ECO Solutions”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003854799;
15. SIA „MPE NETS”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003535278;
16. SIA „TeleMedia”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003088406;
17. SIA „DATU TEHNOLOĢIJU GRUPA”, vienotais reģistrācijas numurs: 50003459811;
18. SIA „Latnet” (iepriekšējais nosaukums SIA „Stream Networks”), vienotais reģistrācijas numurs: 50003913971;
19. AS „BALTIKOM”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003443452;
20. SIA „TG Transit”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003774633;
21. SIA „TELEGLOBAL”, vienotais reģistrācijas numurs: 50103159181;
22. SIA „SOTUS”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003404597;
23. SIA „ESTERIA 79”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103199981;
24. SIA „MWTV”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003796842;
25. SIA „10 1/2”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103153562.

Regulators piemēroja augstāk minētajiem komersantiem caurredzamības saistības publiskot spēkā esošos tarifus par starpsavienojuma pakalpojumiem un starpsavienojumu tarifu regulēšanas saistību noteikt savienojuma pabeigšanas katram savā individuālā publiskajā fiksētajā telefonu tīklā tarifu augšējo robežu, kuras stājās spēkā 2012.gada 1.martā.

Pēc tirgus analīzes trešās kārtas tika atcelti lēmumi par triju komersantu atzīšanu par komersantiem ar BIT.

5 Savienojumu pabeigšanas tirgus ceturtais kārtas analīze un rezultāti

Tirgus analīzes ceturtajā kārtā Regulators konstatēja, ka Savienojumu pabeigšanas tirgū joprojām nepastāv efektīva konkurence un ir vairāk nekā viens komersants ar BIT, jo Savienojumu pabeigšanas tirgū katrs individuālais publiskais telefonu tīkls ir definējams kā atsevišķs konkrētais tirgus.

Regulators tirgus analīzes ceturtais kārtas rezultātā, ar 2014.gada 4.novembra lēmumu Nr.284 „Par saistību nodrošināt piekļuvi elektronisko sakaru tīklam” nolēma piemērot papildu saistības 29 komersantiem, kuri jau iepriekš bija atzīti par komersantiem ar BIT. Regulators šiem komersantiem piemēroja papildu saistību nodrošināt citiem komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem, kas stājās spēkā 2014.gada 8.decembrī.

Regulators tirgus analīzes ceturtais kārtas rezultātā atzina vēl 12 komersantus par komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū:

1. SIA „AdForte”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103143723;
2. SIA „Amber Telecom”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103283869;
3. SIA „DAUTKOM TV”, vienotais reģistrācijas numurs: 41503014963;
4. SIA „ECO Networks”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003356193;
5. SIA „Fixed Lines”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103526479;
6. SIA „INTELLICA”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103438123;
7. „Latvijas Mobilais Telefons” SIA, vienotais reģistrācijas numurs: 50003050931;
8. SIA „MEGATEL”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103296789;
9. SIA „PREMIATEL”, vienotais reģistrācijas numurs: 41203033005;
10. SIA „Smart Telecom”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103291211;
11. SIA „TELENET”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003615639;
12. SIA „Radio Telecommunication Network”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003172251.

Regulators piemēroja minētiem 12 komersantiem saistību nodrošināt citiem komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem, caurredzamības saistības publiskot spēkā esošos tarifus par starpsavienojuma pakalpojumiem un starpsavienojumu tarifu regulēšanas saistību noteikt savienojuma pabeigšanas katram savā publiskajā individuālā fiksētajā telefonu tīklā tarifu augšējo robežu, kuras stājās spēkā 2014.gada 8.decembrī.

Tirgus analīzes ceturtais kārtas rezultātā ar 2014.gada 5.novembri tika atcelti lēmumi par desmit komersantu atzīšanu par komersantiem ar BIT.

6 Savienojumu pabeigšanas tirgus piektās kārtas analīze un rezultāti

Tirgus analīzes piektās kārtas rezultātā, ar Regulatora 2016.gada 10.marta lēmumu Nr.33 „Par būtisku ietekmi vairumtirdzniecības līmeņa

savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū”, vienam komersantam tika noteikts BIT statuss un piemērotas saistības nodrošināt citiem komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem, caurredzamības saistības publiskot spēkā esošos tarifus par starpsavienojuma pakalpojumiem un starpsavienojumu regulēšanas saistību noteikt savienojuma pabeigšanas katram savā publiskajā individuālajā fiksētajā telefonu tīklā tarifu augšējo robežu, kuras stājās spēkā no 2016.gada 20.aprīļa.

Tirgus analīzes piektās kārtas rezultātā ar Regulatora 2016.gada 10.marta lēmumu Nr.32 „Par būtiskas ietekmes atcelšanu vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū” tika atcelti lēmumi par astoņu komersantu atzīšanu par komersantiem ar BIT un visas tiem piemērotās saistības Savienojumu pabeigšanas tirgū. Minētais lēmums stājās spēkā 2016.gada 11.martā.

7 Pagaidu lēmums par saistību piemērošanu

Pamatojoties uz ESL (kas bija spēkā līdz 2022.gada 28.jūlijam) 8.panta pirmās daļas 19.punktu, ja Regulators uzskata, ka ir steidzama vajadzība rīkoties, lai nodrošinātu konkurenci un aizsargātu lietotāju intereses, var, atkāpjoties no šā panta pirmās daļas 12¹. un 13.punktā noteiktās procedūras, nekavējoties pieņemt samērīgu pagaidu lēmumu par veicamajiem pasākumiem, paziņojot EK, Eiropas Savienības dalībvalstu regulatoriem un BEREC lēmumā minētos pasākumus un izklāstot to pamatojumu.

Nemot vērā iepriekš minēto, Regulators 2017.gada 26.aprīlī pieņēma lēmumu Nr.40 „Par būtisku ietekmi vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū”, saskaņā ar kuru, no 2017.gada 27.aprīļa astoņiem komersantiem tika noteikts BIT statuss un piemērotas saistības nodrošināt citiem komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem, caurredzamības saistības publiskot spēkā esošos tarifus par starpsavienojuma pakalpojumiem un starpsavienojumu regulēšanas saistību noteikt savienojuma pabeigšanas katram savā publiskajā individuālajā fiksētajā telefonu tīklā tarifu augšējo robežu.

8 Savienojumu pabeigšanas tirgus sestās kārtas analīze un rezultāti

Tirgus analīzes sestās kārtas rezultātā, ar Regulatora 2018.gada 8.novembra lēmumu Nr.123 „Par būtisku ietekmi vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū”, 13 komersantam tika noteikts BIT statuss un piemērotas saistības nodrošināt citiem komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem, caurredzamības saistības publiskot spēkā esošos tarifus par starpsavienojuma pakalpojumiem un starpsavienojumu regulēšanas saistību noteikt savienojuma pabeigšanas katram savā publiskajā individuālajā fiksētajā telefonu tīklā tarifu augšējo

robežu, kuras stājās spēkā no 2018.gada 12.decembra. No minētajiem 13 komersantiem astoņiem komersantiem pagaidu saistības, kas tika pieņemtas ar Regulatora 2017.gada 26.aprīļa lēmumu Nr.40 „Par būtisku ietekmi vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū”, tika piemērotas uz pastāvīgu laiku.

Tirgus analīzes sestās kārtas rezultātā, ar Regulatora 2018.gada 8.novembra lēmumu Nr.124 „Par būtiskas ietekmes atcelšanu vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū”, tika atcelti lēmumi par piecu komersantu atzīšanu ar komersantiem ar BIT un visas tiem piemērotās saistības Savienojumu pabeigšanas tirgū. Minētais lēmums stājās spēkā 2018.gada 9.novembrī.

Saistību kopsavilkumu skatīt Tabulā Nr.1.

Tabula 1. Piemēroto saistību kopsavilkums

Komersants	Tirgus analīzes kārta	Saistība	Saistību piemērošana			Saistību atcelšana			
			Lēmuma Nr.	Lēmuma datums	Saistību spēkā stāšanās datums	Tirgus analīzes kārta	Lēmuma Nr.	Lēmuma datums	Saistību atcelšanas datums
SIA Tet (iepriekšējais nosaukums SIA Lattelecom)	I	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam Caurredzamības saistība izstrādāt un publicēt starpsavienojumu pamatpiedāvājumu Piekļuves saistība nodrošināt savienojumu pabeigšanas pakalpojumus Tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistība tuvināt tarifus izmaksām Veikt atsevišķu darbības uzskaiti	172	30.06.2006	01.01.2007		69	17.06.2021	01.07.2021 daļā par balss savienojumu pabeigšanu
SIA Baltcom	I	Publiskot tarifus	156	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA CSC Telecom	I	Publiskot tarifus	157	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
	I	Publiskot tarifus	158	28.06.2006	01.01.2007				

SIA Datagrupa.lv (iepriekšējais nosaukums SIA DATA-GRUPA 777)	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Finors Telekom	I	Publiskot tarifu	159	28.06.2006	01.01.2007	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA Lattelenet Reorganizēts 23.10.2008	I	Publiskot tarifu	160	28.06.2006	01.01.2007				
AS Latvenergo	I	Publiskot tarifu	161	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
VAS Latvijas Dzelceļš	I	Publiskot tarifu	162	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA RETN Baltic (iepriekšējais nosaukums SIA Optron)	I	Publiskot tarifu	163	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Sigis	I	Publiskot tarifu	164	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Tele2 Telecom	I	Publiskot tarifu	165	28.06.2006	01.01.2007	II	155	20.05.2009	21.05.2009
AS Telekom Baltija	I	Publiskot tarifu	166	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Telekomunikāciju grupa	I	Publiskot tarifu	167	28.06.2006	01.01.2007	III	221	10.08.2011	11.08.2011
SIA Telenets	I	Publiskot tarifu	168	28.06.2006	01.01.2007	III	219	10.08.2011	11.08.2011
SIA Unistars	I	Publiskot tarifu	169	28.06.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA D-COM	I	Publiskot tarifu	207	16.08.2006	01.01.2007				
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Augstceltne	II	Publiskot tarifu	151	20.05.2009	01.07.2009				

	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Direct	II	Publiskot tarifus	152	20.05.2009	01.07.2009	III	220	10.08.2011	11.08.2011
SIA Telenet	II	Publiskot tarifus	153	20.05.2009	01.07.2009	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA Interneta pasaule	II	Publiskot tarifus	154	20.05.2009	01.07.2009	V	32	10.03.2016	11.03.2016
	III	Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	217	10.08.2011	01.03.2012	V	32	10.03.2016	11.03.2016
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016
SIA Telia Latvija	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012				
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu					69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Infrastrukturās Serviss	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012	V	32	10.03.2016	11.03.2016
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu							
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016
SIA Tivi	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012				
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu					69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Telegrupa Baltijā	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012				
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu					69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Master Telecom	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA IT Group	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012				
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu							
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Telefant	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu							
SIA Rigatta	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012				
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu					69	17.06.2021	01.07.2021

	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Fastnets	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	V	32	10.03.2016	11.03.2016
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016
SIA HIG Serviss Baltija	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA iLink	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Telecentrs	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA Advem	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	VI	124	08.11.2018	09.11.2018
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	VI	124	08.11.2018	09.11.2018
SIA ECO Solutions	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA MPE Nets	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	V	32	10.03.2016	11.03.2016
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016
SIA TeleMedia	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
SIA Datu Tehnoloģiju Grupa	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012		69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA Latnet (iepriekšējais nosaukums Stream Networks)	III	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	218	10.08.2011	01.03.2012				
	IV	Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
AS Balticom	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012				

		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu					69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA TG Transit	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012	V	32	10.03.2016	11.03.2016
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu							
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016
SIA Teleglobal	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012	V	32	10.03.2016	11.03.2016
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu							
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016
SIA Sotus	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012	VI	124	08.11.2018	09.11.2018
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu							
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014	VI	124	08.11.2018	09.11.2018
SIA Esteria 79	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu							
SIA MWTV	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012				
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu					69	17.06.2021	01.07.2021
	IV	Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	284	04.11.2014	08.12.2014				
SIA 10 1/2	III	Publiskot tarifus	218	10.08.2011	01.03.2012	IV	285	04.11.2014	05.11.2014
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu							
SIA AdForte	IV	Publiskot tarifus	283	04.11.2014	08.12.2014	VI	124	08.11.2018	09.11.2018
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu					69	17.06.2021	01.07.2021
		Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam							
SIA Amber Telecom	IV	Publiskot tarifus	283	04.11.2014	08.12.2014	VI	124	08.11.2018	09.11.2018
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu							
		Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam							
SIA DAUTKOM TV	IV	Publiskot tarifus	283	04.11.2014	08.12.2014				
		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu					69	17.06.2021	01.07.2021

		Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam							
SIA Eco Networks	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA Fixed Lines	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA INTELLICA	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016
Latvijas Mobilais Telefons SIA	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA MEGATEL	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA PREMIATEL	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014	V	32	10.03.2016	11.03.2016
SIA Smart Telecom	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014	VI	124	08.11.2018	09.11.2018
SIA TELENET	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu	283	04.11.2014	08.12.2014		69	17.06.2021	01.07.2021

		Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam							
SIA Radio Telecommunication Network	IV	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	283	04.11.2014	08.12.2014		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA SanCom	V	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	33	10.03.2016	20.04.2016		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA BeautyCode (iepriekšējais nosaukums SIA BALTNET)	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018
SIA HIG Serviss Baltija	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018
SIA LUTOR	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018
SIA Nord Connect	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018
SIA Nordic Technologies	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018
SIA ULSI	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018

		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam							
SIA Vājstrāvas tīkli	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018
Ārvalsts komersanta filiāle Voxbone SA Latvijas filiāle	Pagaidu lēmums	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	40	26.04.2017	27.04.2017 07.06.2017	VI	123	08.11.2018	12.12.2018
SIA BeautyCode (iepriekšējais nosaukums SIA BALTNET)	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018				
SIA HIG Serviss Baltija	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA LUTOR	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018				
SIA Nord Connect	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA Nordic Technologies	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpsavienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA ULSI	VI	Publiskot tarifus	123	08.11.2018	12.12.2018				

		Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam					69	17.06.2021	01.07.2021
SIA Vājstrāvas tīkli	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
Ārvalsts komersanta filiāle Voxbone SA Latvijas filiāle	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA Baltic Call	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA NetBalt	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA NGU	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA Ntel Solutions	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021
SIA XOmobile	VI	Publiskot tarifus Ievērot noteikto tarifu augšējo robežu Nodrošināt starpvienojumu un piekļuvi tīklam	123	08.11.2018	12.12.2018		69	17.06.2021	01.07.2021

9 Konkrētais tirgus

Šobrīd ir spēkā EK ieteikuma par regulējamiem tirgiem 2020.gada 28.decembra redakcija. Savienojumu pabeigšanas tirgus tika iekļauts Ieteikumā 2014, savukārt Ieteikumā 2020 Savienojumu pabeigšanas tirgus netika iekļauts.

Iepriekš minēto tirgu svītrosana no Ieteikumā 2020 minēto tirgu saraksta neatceļ Regulatora pieņemtos lēmumus par komersanta noteikšanu par komersantu ar BIT un par saistību noteikšanu. Tā kā spēkā esošās saistības komersantiem ar BIT ir noteiktas Savienojumu pabeigšanas tirgū (Ieteikumā 2014 minētais Tirgus Nr.1) un kuras var tikt grozītas vai atceltas tikai ar Regulatora lēmumu, kas ir balstīts uz tirgus analīzi, tad, lai izvērtētu, vai nepieciešams atcelt, saglabāt vai papildināt esošās saistības, Regulators uzskata, ka nepieciešams veikt atkārtotu Savienojumu pabeigšanas tirgus analīzi.

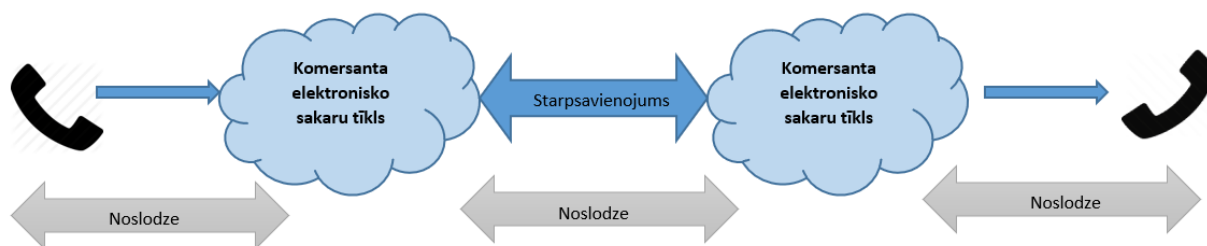
Nemot vērā minēto, Ziņojums sagatavots par Ieteikumā 2014 minēto vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgu (Tirgus Nr.1).

9.1 Attiecīgie pakalpojumi

Saskaņā ar ESL, starpsavienojums ir piekļuves veids, kuru nodrošina operatori, izmantojot elektronisko sakaru tīklu fizisku vai loģisku savienojumu, kas ļauj viena elektronisko sakaru komersanta galalietotājiem sazināties ar tā pašā vai cita elektronisko sakaru komersanta galalietotājiem vai piekļūt cita elektronisko sakaru komersanta sniegtajiem elektronisko sakaru pakalpojumiem, ja šādus pakalpojumus nodrošina citi elektronisko sakaru komersanti, kam ir piekļuve tīklam.

Vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos (skat. Attēlu Nr.1) ir komersanta sniegts vairumtirdzniecības pakalpojums, kas nodrošina ienākošās noslodzes maršrutēšanu uz pieslēguma punktiem komersanta elektronisko sakaru tīklā, no pēdējās komutatīvās iekārtas pirms pieslēguma punkta, kuru var izmantot starpsavienojumam, līdz pieslēguma punktam. Pakalpojuma lietotāji ir citi komersanti, kuri nodrošina publisko telefonu tīklu.

Attēls 1. Savienojumu pabeigšanas pakalpojums

10 Tirgus definēšana

Tirgus definēšanai ir divas daļas: tirgū iekļaujamo pakalpojumu kopums un tirgus ģeogrāfiskais mērogs. Tirgū iekļaujamo pakalpojumu kopums tiek noteikts, identificējot tos pakalpojumus, kuru piedāvājums var ierobežot tirgus pakalpojumu piedāvātāju tirgus varu.

Nosakot konkrētajā tirgū iekļaujamo pakalpojumu kopumu, jāņem vērā trīs galvenie kritēriji: vai aplūkojamais pakalpojums un citi pakalpojumi nodrošina vienas un tās pašas funkcijas, neatkarīgi no izmantotajām tehnoloģijām (funkcionālā aizstājamība); cik lielā mērā lietotāji var aizstāt aplūkojamo pakalpojumu ar citiem pakalpojumiem (pieprasījuma puses aizstājamība) un kāda ir varbūtība, ka pakalpojumu sniedzēji (vai citi komersanti) var īsā laikā un bez būtiskām papildu izmaksām vai neattaisnota riska uzsākt aplūkojamo pakalpojumu sniegšanu konkrētajā tirgū (piedāvājuma puses aizstājamība).

Ievērojot ESL 2.panta 4.punktā noteiktos principus – nodrošināt no elektronisko sakaru tehnoloģijas neatkarīgu elektronisko sakaru tīklu un elektronisko sakaru pakalpojumu regulēšanu – aplūkojamus pakalpojumus jāsalīdzina pēc to funkcionālajām īpašībām, nevis to tehnoloģiskā risinājuma.

10.1 Apskatāmā pakalpojuma novērtējums

Lai definētu un nodalītu konkrētos starpsavienojumu tirgus, jāapskata šādi jautājumi:

10.1.1 Vai savienojumu uzsākšanas pakalpojumi un savienojumu pabeigšanas pakalpojumi veido vienotu Savienojumu pabeigšanas tirgu?

Regulators uzskata, ka neveido. Pieprasījumu pēc savienojumu uzsākšanas pakalpojumiem nevar apmierināt ar savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem, jo tie ir heterogēni pakalpojumi.

Pastāvot nosacījumam, ka par savienojumu maksā puse, kas veic izsaukumu, lai izvairītos no savienojumu uzsākšanas pakalpojumu pirkšanas no cita komersanta, komersantam būtu nepieciešams veidot (dublēt) piekļuves, kuras ir nodrošinātas cita komersanta elektronisko sakaru tīklā. Tikai tādā gadījumā savienojumu pabeigšanas pakalpojums (pieejamība caur visiem galalietotājiem vienā elektronisko sakaru tīklā) varētu aizvietot savienojumu uzsākšanas pakalpojumus un tādā gadījumā tā kļūtu ekonomiski nepamatota.

10.1.2 Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi visos fiksētajos tīklos komersantiem veido vienotu Savienojumu pabeigšanas tirgu?

Pieprasījuma puses aizvietojamības novērtējums

Komersants, kas pieprasa savienojumu pabeigšanas pakalpojumus vienā noteiktā elektronisko sakaru tīklā, negūtu papildu labumu, izmantojot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus citā elektronisko sakaru tīklā. Tālab

situācija savienojumu pabeigšanas tirgos pilnīgi atšķiras no situācijas savienojumu uzsākšanas tirgos.

Komersantam, kas piedāvā tikai operatora izvēles pakalpojumus un kam nav savu abonentlīniju, iespējams, pamatojoties uz ekonomisku apsvērumu analīzi, noteikt no kuriem komersantu elektronisko sakaru tīkliem tam nepieciešams iegādāties savienojumu uzsākšanas pakalpojumus. Ja komersantam ir pietiekami daudz savu lietotāju, tad operatora izvēles pakalpojuma nodrošināšana nav būtiska. Saskaņā ar aktuālāko SIA „Tet” iesniegto informāciju, 2022.gada 31.jūlijā SIA „Tet” bija [redacted] lietotāju. Tikai starpsavienojums ar SIA „Tet” komersantam nodrošinās pieeju pietiekami liela potenciālo lietotāju skaitam, lai sasniegtu nepieciešamo lietotāju kritisko masu. Starpsavienojums ar citiem operatoriem ekonomisku iemeslu dēļ var nebūt nepieciešams. Savienojumu pabeigšanas pakalpojumu tirgos situācija ir citāda, jo lietotāji vēlas veikt izsaukumus citiem lietotājiem, arī citos elektronisko sakaru tīklos. Ja kāds no komersantu elektronisko sakaru tīkliem nav sasniedzams, komersantam draud ne tikai lietotāju aizplūšana, bet arī reputācijas jautājumu skaidrošana. Lietotāji var vienkārši izmantot citu izvēlēto komersantu vai nepieprasīt operatora iepriekšējas izvēles pakalpojumu no operatoriem, kuri nevar nodrošināt lietotājiem iespēju veikt izsaukumus uz visiem tam nepieciešamajiem elektronisko sakaru tīkliem. Šis arguments piemērojams arī komersantiem, kas piedāvā savas abonentlīnijas. Maz ticams, ka normālos apstākļos lietotājs slēgs līgumu par pakalpojumu izmantošanu ar komersantu, no kura elektronisko sakaru tīkla lietotājam nav iespēju veikt izsaukumus uz citiem elektronisko sakaru tīkliem.

Piedāvājuma puses aizvietošanas novērtējums

Katrs individuālais publiskais fiksētais telefonu tīkls veido atsevišķu tirgu, jo nav iespējama situācija, ka citi komersanti ar sev pieejamām jaudām un elektronisko sakaru tīkliem varētu aizvietot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus cita komersanta elektronisko sakaru tīklā.

Līdz ar to, secināms, ka savienojumu pabeigšanas pakalpojumi visos komersantu fiksētajos tīklos neveido vienotu tirgu.

10.1.3 Vai savienojuma pabeigšanas pakalpojumi un tranzīta pakalpojumi veido vienotu Savienojumu pabeigšanas tirgu?

Teorētiski, vismaz daļēji tranzīta pakalpojumus varētu aizstāt ar savienojuma pabeigšanas pakalpojumiem. Maršrutēšanu uz augstākiem elektronisko sakaru tīkla līmeņiem, starp divām mezgla centrālēm vai vietējo un mezgla centrāli, arī varētu nodrošināt caur citiem komersantiem. Lai gan pēdējo pabeigšanas daļu, līdz lietotāja pieslēguma punktam, var nodrošināt tikai komersants, kas kontrolē pieslēgumu punktu un sekojoši piedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus.

Pieprasījuma puses aizvietojamības novērtējums

Gadījumos, kad vismaz daļēji piepildās trīs šādi nosacījumi pieprasījuma pusē, tranzīta pakalpojumi varētu aizvietot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus:

- Uz elektronisko sakaru tīklu elementiem pamatota tarifu struktūra: šajā gadījumā komersantam principā pastāv iespēja mēģināt aizvietot vismaz savienojumu pabeigšanas pakalpojuma daļu - maršrutēšanu augstākā elektronisko sakaru tīkla līmenī (vietējā, „mezgla” vai „dubultā mezgla” līmenī) ar cita komersanta tranzīta pakalpojumiem.

SIA „Tet” piedāvājuma struktūra nav pamatota uz elektronisko sakaru tīkla elementiem.

Šajā gadījumā komersants *ex ante* (apsteidzoši) nevar analizēt, vai iespējams ar tranzīta pakalpojumu aizvietot savienojuma uzsākšanas pakalpojuma daļu, jo nav skaidrs, vai, piemēram, izsaukums uz fiksētajiem numuriem ir pēc elektronisko sakaru tīkla elementiem vietējā starpsavienojumu vai „mezgla” līmenī.

- Starpsavienojumā ieinteresētās vai iesaistītās puses piedāvā tādu starpsavienojumu punktu daudzumu, lai tranzīta operators varētu piedāvāt savus pakalpojumus. To komersants varētu veikt tikai gadījumā, ja tas piedāvātu vairāk starpsavienojuma punktu nekā komersants, kas meklē iespēju aizvietot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus. Tad tranzīta operatoram rastos iespēja maršrutēt komersanta noslodzi starpsavienojuma punktu, kurā komersanta elektronisko sakaru tīkla elements ir pieslēgts, un starpsavienojuma punktu, kurā komersanta elektronisko sakaru tīkla elements nav vai vēl nav pieslēgts.

Nemot vērā pakalpojumu tirgus struktūru, iepriekš minēto, izmantojot esošo elektronisko sakaru tīkla infrastruktūru, būtu iespējams realizēt tikai SIA „Tet”. SIA „Tet” piedāvā divus starpsavienojumu punktus. Pat gadījumā, ja komersantam ir starpsavienojums visos iespējamajos starpsavienojuma punktos, komersantam nav iespējas izmantot cita komersanta tranzītu pakalpojumu.

- Aizvietošana nedrīkst radīt komersantam ne lielas, ne neatgūstamas izmaksas. Lai aizvietošana varētu notikt veiksmīgi, ir nepieciešams, ka komersants noslēdz starpsavienojuma līgumu ar tranzītu nodrošinošo operatoru un izveido (vismaz vienu) starpsavienojumu punktu. Minētā darbība var radīt lielas izmaksas:
 - administratīvas izmaksas: izlietotā laika alternatīvās izmaksas sarunas laikā;
 - starpsavienojuma izmaksas: savienojumu līnijas;
 - starpsavienojuma tehnisko iespēju novērtēšana un pārbaude;
 - abonēšanas maksa savienojuma līnijām un, ja nepieciešams – nomātām līnijām.

Papildus jāņem vērā, ka komersantam radušās izmaksas jāsedz no starpības starp savienojumu pabeigšanas tarifiem un tranzītu tarifiem.

Lai to varētu nodrošināt, nepieciešams, lai izveidojas noslodzes apjoma kritiskā masa, ko objektīvu iemeslu dēļ spēj īstenot tikai lieli tirgus dalībnieki. Mazie tirgus dalībnieki nespēj nodrošināt pietiekamu noslodzes apjomu, lai ekonomiski pamatotu aizvietošanas izmantošanu. Gadījumā, ja komersants izvēlētos aizvietot savienojumu uzsākšanas pakalpojumus ar tranzītu pakalpojumiem, tas nevar neierobežoti mainīt savu lēmumu, jo tādējādi rastos neatgūstamās izmaksas, šajā gadījumā - starpsavienojuma izmaksas, ja esošās investīcijas vēl nav amortizētas.

Savienojumu pabeigšanas tirgus gadījumā iepriekš minētie trīs nosacījumi nav piepildījušies, tādēļ, Regulators konstatē, ka pieprasījuma puses aizvietojamība neeksistē.

Piedāvājuma puses aizvietošanas novērtējums

Gadījumā, ja pastāv uz elektronisko sakaru tīklu elementiem pamatota tarifu struktūra, citiem komersantiem ir iespēja piedāvāt maršrutēšanu augstākā elektronisko sakaru tīkla līmenī („mezgla” vai „dubultā mezgla” līmenī), bet savienojumu uzsākšanas pakalpojumu vietējā līmenī konkrētā komersanta elektronisko sakaru tīklā komersants nevar piedāvāt.

Ievērojot iepriekš minēto, Regulators konstatē, ka savienojumu pabeigšanas pakalpojumi un tranzīta pakalpojumi nav savstarpēji aizvietojami, tāpēc tie veido atsevišķus pakalpojumu tirgus.

10.1.4 Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi, izmantojot pārvaldītu interneta protokola tīklu, ir iekļauti Savienojumu pabeigšanas tirgū?

Balss telefonijas pakalpojumi, kas pārraidīti pārvaldītā interneta protokola (turpmāk – IP) tīklā², ir balss pārraides nodrošināšanas tehnoloģija, izmantojot IP pakešu komutācijas tīklā, t.i., balss pārraides nodrošināšana, kur ir iespējams kontrolēt un garantēt balss telefonijas pakalpojumu kvalitātes (QoS)³ parametrus un pārvaldīt elektronisko sakaru tīklu.

Balss telefonijas pakalpojumu, kas pārraidīti pārvaldītā IP tīklā, tehnoloģija pārvērš balsi datu paketēs, lai pārraidītu to pa kontrolēto un pārvaldītu IP tīklu, kur tiek garantēti balss telefonijas pakalpojumu kvalitātes parametri.

Tehniskā ziņā savienojumu pabeigšanas pakalpojumi, izmantojot IP tīklu, atšķiras no tradicionāliem savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem, jo šaurjoslas piekļuves nodrošina savienojumu maršrutēšanas tehnisko realizāciju tikai pabeidzošā operatora elektronisko sakaru tīklā. Ņemot vērā tirgus analīzes nosacījumu, ka tirgi analizējami tehnoloģiski neitrāli, nav atšķirības, izmantojot

² Angļu val. – *Managed VoIP*

³ Angļu. val. – *Quality of Service*

kādu tehnoloģiju savienojumu pabeigšanas pakalpojums tiek īstenots, ja no pieprasījuma puses pakalpojumi ir aizvietojami. Gan balss savienojuma uzsākšana, gan balss savienojuma pabeigšana telefona aparātā pamatā ir starpsavienojuma saskarne ar tradicionālās balss telefonijas tīkliem un tā izmanto fiksētos numurus, lai varētu nodrošināt galalietotājiem savienojumu. Balss telefonijas pakalpojumi, kas pārraidīti pārvaldītā IP tīklā, pēc savas funkcionalitātes ir ļoti līdzīgi tradicionālās balss telefonijas pakalpojumiem. Tāpēc šo pakalpojumu var uzskatīt par daļu no attiecīgā Savienojumu pabeigšanas tirgus.

Pieprasījuma puses aizvietojamības novērtējums

No pieprasījuma puses, jeb no operatora, kas nodod savienojumu, abi pakalpojumi neatšķiras. Pieprasījuma puse nezina, izmantojot kādu tehnoloģiju piekļuve, kurā savienojums tiek pabeigts, ir nodrošināta. Arī pēc fiksētā numura pieprasījuma puse to nevar identificēt.

Pieprasījuma pusei abi iepriekš minētie risinājumi savienojumu pabeigšanai sasniedz mērķi - pabeigt savā elektronisko sakaru tīklā uzsāktu savienojumu piekļuvē, kas saistīta ar sastādīto numuru.

Līdz ar to Regulators konstatē pieprasījuma puses aizvietojamību.

Piedāvājuma puses aizvietojamības novērtējums

Pašlaik neviens komersants, piedāvājot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus, nenodala savienojumu pabeigšanas pakalpojumus pēc to tehnoloģiskā risinājuma. Tāpēc Regulators konstatē, ka abi savienojuma pabeigšanas pakalpojumi ir homogēni un savstarpēji aizvietojami.

Ievērojot iepriekš minēto, Regulators konstatē, ka savienojumu pabeigšanas pakalpojumi, izmantojot pārvaldītu IP tīklu, ir iekļauti Savienojumu pabeigšanas tirgū.

10.1.5 Vai savienojumu pabeigšanas pakalpojumi publiskajā internetā, ir iekļauti Savienojumu pabeigšanas tirgū?

Balss telefonijas pakalpojumi publiskajā internetā⁴ ir balss pārraides nodrošināšanas tehnoloģija, kas pārvērš balsi datu paketēs un pārraida to IP tīklā, kur netiek prioritizēta un kontrolēta datu pārraide. Tas nozīmē pārraidāmās informācijas pārvēršanu datu paketēs, kur individuālas datu paketes var tikt nogādātas (maršrutētas) uz galapunktu pa dažādiem ceļiem atkarībā no tīkla pārslogojuma. Pārslodzes gadījumā datu paketes var aizkavēties, var tikt zaudētas un netikt atjaunotas. Pie balss telefonijas pakalpojumiem publiskajā internetā var pieskaitīt balss savienojuma uzsākšanu un pabeigšanu datorā, kā arī balss savienojuma uzsākšanu datorā un pabeigšanu telefona aparātā u.c.

Neskatoties uz to, ka pats balss telefonijas pakalpojums publiskajā internetā var būt pieejams arī kā bezmaksas pakalpojums, galalietotājam ir

⁴ Angļu val. – *Unmanaged VoIP*

nepieciešama pieeja publiskajam internetam un jābūt uzstādītai atbilstošai programmatūrai.

Savienojumu pabeigšanas pakalpojumi publiskajā internetā nevar tikt iekļauti Savienojumu pabeigšanas tirgū sekojošu iemeslu dēļ:

- nepieciešama piekļuve publiskajam internetam - ja galalietotājs atrodas vietā, kur tam nav piekļuves publiskajam internetam, tad galalietotājam nav iespējams piekļūt balss telefonijas pakalpojumiem publiskajā internetā un attiecīgi, nav iespējami savienojumu pabeigšanas pakalpojumi;
- nepieciešamība pēc elektroenerģijas - balss telefonijas pakalpojumiem publiskajā internetā pieejamība ir atkarīga no elektroenerģijas pieejamības;
- neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta numurs - 113 un vienotais ārkārtas palīdzības izsaukumu numurs – 112, nav sasniedzami;
- savienojumu pabeigšanas pakalpojumi publiskajā internetā tehnoloģiski ir atšķirīgi no tradicionāliem savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem;
- programmatūrai, kas nodrošina balss telefonijas pakalpojumus publiskajā internetā, netiek piešķirti fiksētā telefona numuri saskaņā ar numerācijas plānu.

Ievērojot iepriekš minēto, Regulators konstatē, ka savienojumu pabeigšanas pakalpojumi publiskajā internetā nav iekļauti Savienojumu pabeigšanas tirgū.

10.2 Ģeogrāfiskā mēroga novērtējums

Pēc Savienojumu pabeigšanas tirgus definīcijas var secināt, ka ģeogrāfiskais mērogs (teritorija) ir komersanta individuālais publiskais fiksētais telefonu tīkls ar 100% tirgus daļām katrā individuālā tirgū.

Saskaņā ar to var jau noteikt, ka visiem komersantiem, kas piedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus, ir BIT sava elektronisko sakaru tīkla ģeogrāfiskā mēroga ietvaros.

Tomēr, jāņem vērā, ka ievērojot veikto pakalpojumu īpašību novērtējumu, kā arī to pieprasījuma un piedāvājuma aizvietojamību, secināms, ka katrs komersants, kas piedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajā tīklā, veido arī daļu no kopējā Savienojumu pabeigšanas tirgus.

Ņemot vērā minēto, Regulatoram ir nepieciešams veikt trīs kritēriju testu, balstoties uz ESL, Ieteikumu 2020 un Kodeksu.

10.3 Tirgus definēšanas rezultāti

Veiktās tirgus analīzes rezultātā Regulators konstatē, ka Ieteikumā 2014 minētajā Tirgū Nr.1 - Vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos tirgū, tiek iekļauti savienojumu pabeigšanas pakalpojumi, izmantojot pārvaldītu IP tīklu.

11 Trīs kritēriju tests

Ieteikumā 2020 EK norāda, kuros elektronisko sakaru tirgos visbiežāk sastopamas konkurences problēmas un kurus elektronisko sakaru tirgus EK iesaka analizēt un regulēt. Kodeksa 165.punkts noteic, ka Regulatoram būtu arī jāanalizē tirgi, kuri nav ietverti aktuālajā ieteikumā, bet kurus šo iestāžu jurisdikcijā esošajā teritorijā regulē, pamatojoties uz agrāk veiktu tirgus analīzi, vai citi tirgi, ja šīm iestādēm ir pietiekams pamats uzskatīt, ka ir izpildīti šajā direktīvā noteiktie trīs kritēriji.

Regulatoram jāveic trīs kritēriju pārbaude un jāpierāda, ka nav izpildīts vismaz viens no Kodeksa 67.panta 1.punktā minētajiem trim kritērijiem:

- pastāv lieli un ilglaicīgi strukturāli, juridiski vai regulatīvi šķēršļi iekļūšanai tirgū;
- tirgus struktūra nav vērsta uz efektīvu konkurenci attiecīgajā laikposmā, ņemot vērā to, kāds ir uz infrastruktūru balstītās un cita veida konkurences stāvoklis, kas ir šķēršļu iekļūšanai tirgū pamatā;
- konkurences tiesību piemērošana vien ir nepietiekams pasākums, lai pienācīgi labotu konstatētās tirgus nepilnības.

Minētie kritēriji ir atrunāti arī ESL 76.panta otrajā daļā.

Šie kritēriji jāpiemēro kumulatīvi, tas ir, neatbilstība jebkuram no tiem norāda, ka šim tirgum nav nepieciešams *ex ante* (apsteidzošs) regulējums.

11.1 Šķēršļi ienākšanai tirgū vai ekspansijai

Pirmais kritērijs, kas jāapskata, lai novērtētu, vai Savienojumu pabeigšanas tirgū nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana, ir augsti un ilglaicīgi (nepārejoši) šķēršļi iekļūšanai minētajā tirgū. Ja Savienojumu pabeigšanas tirgū nepastāv augsti šķēršļi, kas attur jaunus komersantus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas, vai ja šie šķēršļi uzskatāmi par īslaicīgiem un pārejošiem, tad trīs kritēriju testa pirmais kritērijs nav izpildīts un Savienojumu pabeigšanas tirgus uzskatāms par tirgu ar efektīvu konkurenci, kurā *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana nav nepieciešama. Šķēršļi iekļūšanai tirgū var būt strukturāli vai normatīvi.

Strukturāli šķēršļi ir saistīti ar darbības uzsākšanu Savienojumu pabeigšanas tirgū un nav atkarīgi no ārējiem tirgu ietekmējošiem faktoriem. Strukturālie šķēršļi galvenokārt ir lielas investīcijas, kuras nepieciešamas, lai uzsāktu darbību tirgū un kuras nevar atpelnīt pietiekami īsā laikā, piemēram: lieli ieguldījumi infrastruktūras būvniecībai vai iegādei, lieli ieguldījumi zīmola izveidei un popularizēšanai. Par strukturālu šķēršli uzskatāms arī tāds tirgū esošs komersants, kas ir sasniedzis tādu mēroga un vēriena ekonomiku, kas ļauj tam nodrošināt efektīvāku pakalpojumu sniegšanu.

Normatīvie šķēršļi ir normatīvo aktu vai regulējošo institūciju normatīvo aktu piemērošanas prakses radīti ilgstoši pastāvoši asimetriski nosacījumi tiem komersantiem, kas darbojas tirgū, un tiem, kas šajā tirgū vēlas iekļūt.

Par normatīvajiem šķēršļiem var uzskatīt normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus darbības uzsākšanai vai darbībai Savienojumu pabeigšanas tirgū, nodokļus un nodevas, nepieciešamību iegādāties licences, vai izpildīt noteiktas nosacījumus vai kritērijus darbībai minētajā tirgū.

Analizējot Savienojumu pabeigšanas tirgu, tirgus analīzes iepriekšējās sešās kārtās, Regulators konstatēja, ka Savienojumu pabeigšanas tirgū pastāv augsti šķēršļi iekļūšanai tirgū.

Šajā tirgus analīzes kārtā, vērtējot, vai jaunam komersantam pastāv augsti šķēršļi iekļūšanai Savienojumu pabeigšanas tirgū, secināms, ka barjeras ienākšanai tirgū, kas saistītas ar tirgus definīciju, ir nesamērīgi augstas. Lai uzsāktu darbību Savienojumu pabeigšanas tirgū, komersantam ir nepieciešamas lielas sākotnējās investīcijas infrastruktūras izvēšanai un uzņēmuma popularizēšanai.

Aktīvāka konkurence ir tajos tirgos vai to segmentos, kur ir zemāki šķēršļi ienākšanai un darbības paplašināšanai. Jauniem komersantiem augošos un nenobriedušos tirgos ienākt un sasniegt izaugsmi un paplašināšanos ir vieglāk. Savukārt nobriedušos un piesātinātos tirgos, kur galalietotāji jau ir piesaistīti noteiktam pakalpojuma sniedzējam, izaugsme un ienākšana tirgū var tikt kavēta, vienlaikus būtu grūtības mudināt galalietotājus mainīt pakalpojuma sniedzēju. Savienojumu pabeigšanas tirgus ir nobriedis tirgus, kurā darbojās vairāki desmiti komersantu un, kurā galalietotāji jau ir piesaistīti konkrētam pakalpojuma sniedzējam. Pie nosacījuma, ja Savienojumu pabeigšanas tirgus netiek regulēts, jaunam komersantam, ienākot Savienojumu pabeigšanas tirgū, ir jāsasaras ne tikai ar augstām investīcijām infrastruktūras attīstīšanā, bet arī galalietotāju pārvilināšanā, kas pats par sevi būtu sarežģīti īstenojams, ņemot vērā galalietotāju pieraduma spēku un neuzticību jauniem, iepriekš nezināmiem komersantiem.

Bez tam, konkurentu ienākšanai Savienojumu pabeigšanas tirgū ar saviem savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem nav nepieciešamā efekta un konsekvences pret pastāvošo (monopola) Savienojumu pabeigšanas tirgus struktūru. Konkurenta savienojumu pabeigšanas pakalpojumi veido atsevišķu (monopola) Savienojumu pabeigšanas tirgu.

Ņemot vērā minēto, Regulators secina, ka Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst pirmajam trīs kritēriju testa kritērijiem.

11.2 Tirgus attīstība (dinamika)

Lai Regulators konstatētu, vai Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst otrajam trīs kritēriju testa kritērijiem, nepieciešams analizēt, vai Savienojumu pabeigšanas tirgus šī ziņojuma pārskata periodā ir vērsti uz efektīvu konkurenci. Regulatoram nepieciešams analizēt, vai tirgus struktūra pēc šķēršļiem iekļūšanai tirgū neierobežo efektīvas konkurences rašanos vai attīstību Savienojumu pabeigšanas tirgū.

Pēc tirgus definīcijas Savienojumu pabeigšanas tirgus ir monopolrtirgus. Komersanta lieluma nozīme konkurences situācijas novērtēšanai ir ļoti ierobežota un saistīta ar nepietiekamu kompensējošo pirktspēju. Tāpēc būtu pietiekami apskatīt tikai nepietiekamas kompensējošas pirktspējas kritēriju,

neapskatot citus kritērijus konkurences apstākļu novērtēšanai, kas raksturo samēru starp komersantiem ar BIT un konkurentiem konkrētajā tirgū. Tomēr uzskatāmības dēļ, Regulators ir apskatījis arī komersantu tirgus daļas gan pēc ieņēmumiem, noslodzes un galalietotāju skaita 11.2.2.sadaļā.

11.2.1 *Nepietiekama kompensējošā pirktspēja vai tās trūkums*

Lai analizētu kompensējošo pirktspēju ir nepieciešams izšķirt divus gadījumus:

- kompensējošā pirktspēja mazumtirdzniecības (galalietotāju) līmenī (netiešā kompensējošā pirktspēja);
- kompensējošā pirktspēja vairumtirdzniecības līmenī.

Kompensējošā pirktspēja galalietotāju līmenī pastāv, ja galalietotājam ir iespēja iespaidot savu pakalpojumu sniedzēju (operatoru), mainot to uz citu operatoru, gadījumā, ja:

- citi operatori neslēdz starpsavienojuma līgumus (tāpēc cita operatora klienti nevar zvanīt operatora A galalietotājiem);
- cita operatora klientiem jāmaksā tik augstas cenas, ka tie neveic izsaukumus, vai sūdzas operatora A galalietotājiem.

Galalietotājam iespēja iespaidot savu pakalpojumu sniedzēju rodas tikai tad, kad:

1. izmaksas, kas saistītas ar operatora maiņu, nav pārāk lielas un ir mazākas nekā potenciālie labumi;
2. galalietotāja īpatsvars, salīdzinot ar komersanta kopējiem ieņēmumiem, ir pietiekami liels.

Otrais variants varētu papildīties pakalpojumu sniedzēju mainot tikai lieliem komersantiem vai valsts iestādēm, vai lielai mazāku lietotāju grupai.

Ņemot vērā, ka galalietotājs kā izsaukumu saņēmējs tiek tikai netieši ietekmēts ar komersanta rīcību, pašreiz izmaksas, kas saistītas ar pakalpojuma sniedzēja maiņu, ir lielākas nekā potenciālie ieguvumi savienojumu pabeigšanas jomā.

Pirmais kritērijs vēl nav izpildīts nevienā individuālā Savienojumu pabeigšanas tirgū, jo galalietotājs nevar iespaidot savu pakalpojumu sniedzēju to mainot.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Regulators konstatē, ka katrā individuālā Savienojumu pabeigšanas tirgū pietrūkst kompensējošās pirktspējas galalietotāju līmenī.

Kompensējošā pirktspēja vairumtirdzniecības līmenī

Saskaņā ar ESL 67.panta septīto daļu, Regulatoram ir tiesības noteikt elektronisko sakaru komersantam pienākumu piekļuves un starpsavienojuma jomā vai pieejas nodrošināšanai elektronisko sakaru pakalpojumam, lai nodrošinātu, ka tā galalietotāji, saņemot starppersonu sakaru pakalpojumu, izmantojot numerāciju, var sazināties ar cita elektronisko sakaru tīkla

galalietotājiem vai pieklūt cita elektronisko sakaru komersanta sniegtajam pakalpojumam. Regulators, nosakot šo pienākumu, ņem vērā tādus apsvērumus kā konkurences veicināšana, ļoti augstas veiktspējas tīkla izvietošana, efektīvi ieguldījumi, inovācijas un labums galalietotājiem. Ņemot vērā iepriekš minēto, komersanta kompensējošā pirktspēja ir būtiski ierobežota.

Lai analizētu faktisko kompensējošo pirktspēju vairumtirdzniecības līmenī jāizšķir divi gadījumi:

1. operators, kas piedāvā arī piekļuvi (turpmāk – piekļuves tīkla operators). Piekļuves tīkla operatoram nav iespējas izmantot kompensējošo pirktspēju, jo Regulators saskaņā ar ESL 67.panta septīto daļu ir noteicis komersantiem, kuri nodrošina galalietotājiem nepieciešamo piekļuvi, vienlīdzīgas saistības piekļuves un starpsavienojumu jomā;
2. operators, kas nepiedāvā piekļuvi, bet piedāvā operatora izvēles pakalpojumus (turpmāk – savienojumu tīkla operators).

Savienojumu tīkla operatoram nav kompensējošā pirktspēja. Tam ir vienpusēja interese noslēgt starpsavienojuma līgumu, jo to interesē piedāvāt saviem lietotājiem pieeju visiem vai vismaz pēc iespējas vairāk elektronisko sakaru tīkliem. Potenciālais starpsavienojumu partneris, kas piedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus, neiegūst papildvērtību no starpsavienojuma līguma noslēgšanas ar savienojuma tīkla operatoru, jo komersanta pakalpojumu lietotāji var saņemt izsaukumus no citiem elektronisko sakaru tīkliem pilnīgi neatkarīgi no savienojumu tīkla operatora.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Regulators konstatē, ka katrā individuālā Savienojumu pabeigšanas tirgū pietrūkst kompensējošās pirktspējas vairumtirdzniecības līmenī.

11.2.2 Tīrgus daļas

Pavisam 25 komersanti 2021.gadā guva ieņēmumus, piedāvājot savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajā tīklā. Tabulā Nr.2 apkopoti dati par komersantu ieņēmumiem no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas 2021.gadā. Dati par 2021.gadu apkopoti no neauditētiem komersantu datiem par ieņēmumiem.

Tabulās Nr.3 un Nr.4 norādīti dati par komersantu ieņēmumiem par 2020.gadu un 2019.gadu. Dati par 2020.gadu un 2019.gadu apkopoti no veidlapām, kurās komersanti norāda auditētu un detalizētu informāciju par ieņēmumiem, lietotāju skaitu un sniegto pakalpojumu apjomu.

Tabula 2. Komersanti, kuri guva ieņēmumus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas fiksētajā tīklā 2021.gadā

Uzņēmēj -darbības forma	Komersants	Ieņēmumi, EUR	Tīrgus daļas, %

Tabula 3. Komersanti, kuri guva ieņēmumus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas fiksētajā tīklā 2020.gadā

Uzņēmējdarbības forma	Komersants	Ieņēmumi, EUR	Tirgus daļas, %
------------------------------	-------------------	----------------------	------------------------

Tabula 4. Komersanti, kuri guva ieņēmumus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas fiksētajā tīklā 2019.gadā

Uzņēmējdarbības forma	Komersants	Ieņēmumi, EUR	Tirgus daļas, %

Vislielākais savienojumu pabeigšanas pakalpojumu fiksētajos elektronisko sakaru tīklos sniedzējs ir SIA „Tet”, kura tirgus daļa, balstoties uz ieņēmumiem no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas, 2019.gadā bija [redacted]%, 2020.gadā [redacted]% un 2021.gadā [redacted]%

Arī lielākās tirgus daļas pēc noslodzes skaita minūtēs un abonētu skaita pieder SIA „Tet”. Noslodze minūtēs par 2021.gadu ir norādīta tabulā Nr.5 un balss telefonijas pakalpojuma galalietotāju skaits uz 2021.gada beigām norādīts tabulā Nr.6 zemāk.

Tabula 5. Savienojuma pabeigšanas pakalpojuma apjoms (minūšu skaits) fiksētajā tīklā 2021.gadā

Uzņēmēj- -darbības forma	Komersants	Apjoms, minūtes	Tirgus daļas, %

Tabula 6. Balss telefonijas pakalpojumu galalietotāju skaits uz 2021.gadu

Uzņēmējdarbības forma	Komersants	Galalietotāju skaits

11.2.3 Situācija tirgū

Apskatot tirgus daļas no iepriekš atspoguļotajām tabulām un saskaņā ar Tirgus analīzes vadlīnijām Savienojumu pabeigšanas tirgū dominējošs stāvoklis pieder SIA „Tet”, kura tirgus daļas Savienojumu pabeigšanas tirgū pārsniedz ■% (ienēmumi 2021.gadā: SIA „Tet” > ■%; noslodze 2021.gadā: SIA „Tet” > ■%; abonētu skaits 2021.gadā: SIA „Tet” < ■%). Secināms, ka SIA „Tet” ir būtiska loma Savienojumu pabeigšanas tirgū un starpsavienojums tikai ar SIA „Tet” komersantam nodrošinās pieeju pietiekami lielam potenciālo lietotāju skaitam, lai sasniegtu nepieciešamo lietotāju kritisko masu.

SIA „Tet” var izmantot šo stāvokli, lai neielaiestu tirgū alternatīvos operatorus vai kavētu to ienākšanu. Ņemot vērā, ka katra komersanta savienojumu pabeigšanas pakalpojumi veido atsevišķu (monopola) Savienojumu pabeigšanas tirgu, alternatīvie operatori nevar bez potenciāliem šķēršļiem izveidot savu tīklu tā, lai nodrošinātu savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajā tīklā vai, lai aizvietotu citu komersantu sniegtos savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajā tīklā.

Bez tam, visi Savienojumu pabeigšanas tirgū esošie komersanti var izmantot situāciju, ka katra komersanta savienojumu pabeigšanas pakalpojumi veido atsevišķu (monopola) Savienojumu pabeigšanas tirgu, un:

- diskriminēt alternatīvos operatorus, atsakot piekļuvi un starpsavienojumu tiem;
- nenodrošināt caurredzamību, tādā veidā liedzot iespēju alternatīvajiem operatoriem iepazīties ar ienākšanas Starpsavienojumu pabeigšanas tirgū un starpsavienojuma ekspluatācijas uzsākšanas izmaksām, tādā veidā traucējot alternatīvajiem operatoriem plānot turpmāko attīstību;
- ar nevienlīdzīgu attieksmi pret citiem komersantiem Savienojumu pabeigšanas tirgū esošie komersanti var kropļot citu komersantu konkurētspēju, kā arī negatīvi ietekmēt konkurences apstākļus tirgū.

Kā tika minēts pie iepriekšējā kritērija, Savienojumu pabeigšanas tirgus ir nobriedis tirgus. Savienojumu pabeigšanas tirgū darbojās vairāki desmiti komersantu. Pie nosacījuma, ja Savienojumu pabeigšanas tirgus netiek regulēts, jaunam komersantam, ienākot Savienojumu pabeigšanas tirgū, ir jāsaskaras ne tikai ar augstām investīcijām infrastruktūras attīstīšanā un grūtībām galalietotāju pārvilināšanā, bet arī ar Savienojumu pabeigšanas tirgū esošo komersantu mēģinājumiem atturēt jauno komersantu no ienākšanas Savienojumu pabeigšanas tirgū. Pie tādas situācijas ir praktiski neiespējami, ka alternatīvie operatori izskatīs iespēju uzsākt pakalpojumu sniegšanu Savienojumu pabeigšanas tirgū. Bez tam, SIA „Tet” tirgus daļas un attiecīgi, tirgus vara, norāda uz to, ka SIA „Tet” pie esošās situācijas Savienojumu pabeigšanas tirgū, spētu kavēt ne tikai jauno komersantu ienākšanu

Savienojumu pabeigšanas tirgū, bet arī ietekmēt jau Savienojumu pabeigšanas tirgū esošo komersantu darbību.

Šobrīd, kad Savienojumu pabeigšanas tirgus tiek regulēts, tas ir ļoti aktīvs un tajā komersanti gan uzsāk, gan aptur savu darbību. Bez tam, SIA „Tet” tirgus daļas pakāpeniski samazinās (skatīt Attēlu 2). Tomēr komersantu tirgus daļas 2021.gadā liecina par to, ka joprojām Savienojumu pabeigšanas tirgū SIA „Tet” tirgus daļas ir dominējošas, pārsniedzot ■%.

Secināms, ka Savienojumu pabeigšanas tirgus regulēšana ir nākusi par labu tirgum kopumā un devusi iespēju alternatīvajiem operatoriem ienākt Savienojumu pabeigšanas tirgū un nodrošināt savienojumu pabeigšanas fiksētajā tīklā pakalpojumus. Turklāt, SIA „Tet” tirgus daļas 2021.gadā norāda uz to, ka būtu nepieciešams turpināt Savienojumu pabeigšanas tirgus regulēšanu.

Ņemot vērā minēto, Regulators secina, ka Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst otrajam trīs kritēriju testa kritērijam.

11.3 Konkurences tiesību pietiekamība

Ņemot vērā Savienojumu pabeigšanas tirgus definīciju, Savienojumu pabeigšanas tirgū nepastāv potenciāla konkurence. Konkurentu ienākšana tirgū ar saviem savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem nav efektīva un konsekventa uz pastāvošās (monopola) Savienojumu pabeigšanas tirgus struktūras fona. Esošā tirgus struktūra izveidojusies, balstoties uz Eiropas Savienībā pastāvošo savienojumu pabeigšanas apmaksas principu starpoperatoru norēķinos – maksā savienojuma iniciators⁵. Nemainot šo principu, konkurentu savienojumu pabeigšanas pakalpojumi uzskatāmi par atsevišķu (monopola) Savienojumu pabeigšanas tirgu.

Konkurences tiesības var uzskatīt par pietiekamām, ja nepieciešamais iejaukšanās biežums ir zems un neprasa savlaicīgu iejaukšanos. Savukārt, ja nepieciešama bieža un savlaicīga iejaukšanās, kā arī, ja nepieciešams noteikt tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas ietver elektronisko sakaru pakalpojuma sniegšanu, piemēram, piekļuves un caurredzamības nosacījumus, konkurences tiesību esamība nevar tikt uzskatīta par pietiekamu pamatu, lai attaisnotu *ex ante* regulējuma atcelšanu.

Ņemot vērā minēto, Regulators secina, ka konkurences tiesību piemērošana vien ir nepietiekams pasākums, lai pienācīgi labotu konstatētās tirgus nepilnības. Attiecīgi Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst trešajam trīs kritēriju testa kritērijam.

11.4 Trīs kritēriju testa rezultāti

Regulators ir secinājis, ka Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst visiem trīs kritēriju testa kritērijiem. Attiecīgi Savienojumu pabeigšanas tirgū nepastāv efektīva konkurence un ir nepieciešams piemērot *ex ante* (apsteidzošu) regulēšanu.

⁵ Angļu val. – *calling party pays*

12 Tirgus dalībnieki

Savienojumu pabeigšanas tirgū ir virkne komersantu, kuriem ir visi nepieciešamie elementi, lai uzreiz vai īsā laikā sāktu nodrošināt citiem komersantiem vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos:

- a. starpsavienojuma līgums ar vismaz vienu komersantu par savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem vairumtirdzniecības līmeņa fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos. Regulators uzskata, ka komersantam, kas ir noslēdzis šādu līgumu, kurā ir iekļauta informācija par komersanta elektronisko sakaru tīkla tehniskiem parametriem, starpsavienojuma punktiem, signalizācijas tīklu utt., ir nepieciešamā elektronisko sakaru tīkla infrastruktūra, zināšanas un motivācija izmantot šo līgumu, lai piedāvātu savienojumu pabeigšanas pakalpojumus savā fiksētajā elektronisko sakaru tīklā. Pēc starpsavienojuma līguma noslēgšanas abas līgumslēdzējpusēs var īsā laikā uzsākt reālu pakalpojumu nodrošināšanu, starpsavienojumu ierīkošanu.
- b. numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem, uz kuriem iespējams veikt izsaukumus no citiem elektronisko sakaru tīkliem, ir otrs nepieciešamais nosacījums, lai sniegtu savienojuma pabeigšanas pakalpojumus fiksētajā elektronisko sakaru tīklā.

Regulators uzskata, ka visus komersantus, kuri atbilst minētajiem diviem kritērijiem, var uzskatīt par dalībniekiem Savienojumu pabeigšanas tirgū ar savu elektronisko sakaru tīkla infrastruktūru, kas katrā atsevišķā gadījumā veido konkrēto tirgu. Regulators kopš trešās tirgus analīzes kārtas izmanto minēto metodi komersantu ar BIT noteikšanai Savienojumu pabeigšanas tirgū.

Informācija par piešķirtajām numerācijas lietošanas tiesībām uz jebkuriem numuriem Regulatora rīcībā ir nekavējoties pēc Regulatora lēmumu pieņemšanas par numerācijas lietošanas tiesību piešķiršanu. Komersantiem saskaņā ar ESL 67.panta otro daļu ir pienākums iesniegt Regulatoram informāciju par noslēgtajiem, atvasinātajiem, grozītajiem vai pārtrauktajiem starpsavienojuma līgumiem 10 darbdienu laikā, kas nozīmē, ka Regulators var operatīvi novērtēt situāciju Savienojumu pabeigšanas tirgū, ja tas ir nepieciešams.

12.1 Tirgus dalībnieki, kuriem ir izpildīti abi BIT kritēriji

Pēdējā tirgus analīzes kārtā 2018.gadā 43 komersantiem bija noteikta būtiska ietekme Savienojumu pabeigšanas tirgū. No tiem 21 komersantam ir piešķirtas numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem telefona numuriem un vismaz viens noslēgts starpsavienojuma līgums ar citu komersantu, kā arī tie aktīvi sniedza savienojumu pabeigšanas pakalpojumus un guva no tiem ieņēmumus 2021.gadā:

1. SIA „Baltcom”, vienotais reģistrācijas Nr.40003005264;
2. SIA „Baltic Call”, vienotais reģistrācijas Nr.40203095951;
3. AS „BALTICOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003443452;

4. SIA „CSC TELECOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003611196;
5. SIA „DATU TEHNOLOĢIJU GRUPA”, vienotais reģistrācijas Nr.50003459811;
6. SIA „Fixed Lines”, vienotais reģistrācijas Nr.40103526479;
7. AS „Latvenergo”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032949;
8. Valsts AS „Latvijas dzelzceļš”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032065;
9. „Latvijas Mobilais Telefons” SIA, vienotais reģistrācijas Nr.50003050931;
10. SIA „Nord Connect”, vienotais reģistrācijas Nr.40103763797;
11. SIA „MWTv”, vienotais reģistrācijas Nr.40003796842;
12. SIA „Ntel Slutions”, vienotais reģistrācijas Nr.40103948836;
13. SIA „RETN Baltic”, vienotais reģistrācijas Nr.40103066693;
14. SIA „Rigatta”, vienotais reģistrācijas Nr.40003784190;
15. SIA „Telegrupa Baltijā”, vienotais reģistrācijas Nr.40003284868;
16. AS „Telekom Baltija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003454545;
17. SIA „TELENET”, vienotais reģistrācijas Nr.40003615639;
18. SIA „Telia Latvija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003057571;
19. SIA „Tet”, vienotais reģistrācijas Nr.40003052786;
20. SIA „Tivi”, vienotais reģistrācijas Nr.40103241776;
21. SIA „UNISTARS”, vienotais reģistrācijas Nr.40003482318.

No tiem 22 komersantiem, kuri nebija aktīvi savienojumu pabeigšanas tirgū, deviņiem komersantiem bija piešķirtas numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem telefona numuriem un vismaz viens noslēgts starpsavienojuma līgums ar citu komersantu. Tā kā šie komersanti atbilst Regulatora noteiktajiem kritērijiem par komersanta atzīšanu par komersantu ar BIT, Regulators uzskata, ka šie komersanti vēl joprojām uzskatāmi par komersantiem ar BIT, neraugoties uz to, ka tie nav guvuši ieņēmumus no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas:

1. SIA „ECO Networks”, vienotais reģistrācijas Nr.40003356193;
2. SIA „HIG Serviss Baltija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003374682;
3. SIA „iLink”, vienotais reģistrācijas Nr.41203019961;
4. SIA „NetBalt”, vienotais reģistrācijas Nr.40103857838;
5. SIA „NGU”, vienotais reģistrācijas Nr.40003371309;
6. SIA „Nordic Technologies”, vienotais reģistrācijas Nr.40003542000;
7. SIA „SanCom”, vienotais reģistrācijas Nr.40103697720;
8. SIA „Vājstrāvas tīkli”, vienotais reģistrācijas Nr.40003893156;
9. ĀKF „Voxbone SA Latvijas filiāle”, vienotais reģistrācijas Nr.40003945513.

12.2 Komersanti, kuriem nav izpildīti viens vai abi BIT kritēriji

Četriem komersantiem nav izpildījušies viens vai abi BIT noteikšanas kritēriji. Četri komersanti līdz 2022.gada 31.augustam bija atteikušies no tiem piešķirtajām numerācijas lietošanas tiesībām uz fiksētajiem telefona numuriem vai tie bija pārtraukuši visu starpsavienojuma līgumu darbību.

Papildus vēl deviņi komersanti ir izslēgti no elektronisko sakaru komersantu reģistra, kas nozīmē, ka komersantam ar Regulatora lēmumu ir

pārtraukta darbība elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanā un elektronisko sakaru tīklu nodrošināšanā, un atņemtas tiesības sniegt elektronisko sakaru pakalpojumus un nodrošināt elektronisko sakaru tīklu.

Regulators uzskata, ka šiem 13 komersantiem ir nepieciešams atcelt BIT statusu un visas tiem piemērotās saistības Savienojumu pabeigšanas tirgū:

1. SIA „AUGSTCELTNE”, vienotais reģistrācijas Nr.40103000117;
2. SIA „BEAUTY CODE”, vienotais reģistrācijas Nr.40103968743;
3. SIA „D-COM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003642891;
4. SIA „Datagrupa.lv”, vienotais reģistrācijas Nr.40003475316;
5. SIA „DAUTKOM TV”, vienotais reģistrācijas Nr.41503014963;
6. SIA „IT GROUP”, vienotais reģistrācijas Nr.40003504193;
7. SIA „LUTOR”, vienotais reģistrācijas Nr.40003643134;
8. SIA „MEGATEL”, vienotais reģistrācijas Nr.40103296789;
9. SIA „Latnet”, vienotais reģistrācijas Nr.50003913971;
10. SIA „Radio Telecommunications Network”, vienotais reģistrācijas Nr.40003172251;
11. SIA „SIGIS”, vienotais reģistrācijas Nr.40103046358;
12. SIA „XOmobile”, vienotais reģistrācijas Nr.40103181903;
13. SIA „ULSI”, vienotais reģistrācijas Nr.44103015443.

12.3 Komersanti, kuriem nav noteikta BIT, bet ir izpildīti abi BIT kritēriji

Līdz 2022.gada 31.augustam seši komersanti, kurus Regulators nav atzinis par komersantiem ar BIT, ir saņēmuši no Regulatora numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem un noslēguši starpsavienojuma līgumus ar citiem komersantiem par savienojumu pabeigšanu to elektronisko sakaru tīklos, tādējādi kļūstot par komersantiem, kuri var uzsākt sniegt vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos īsā laikā un bez būtiskiem ieguldījumiem. Tā kā šiem komersantiem nav noteikta būtiska ietekme Savienojumu pabeigšanas tirgū un nav noteiktas saistības, Regulators, ievērojot tā BIT noteikšanas metodoloģiju, secina, ka šie komersanti nosakāmi par komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū:

1. SIA „BITE Latvija”, vienotais reģistrācijas Nr. 40003742426;
2. SIA „DOLPHNET”, vienotais reģistrācijas Nr.40203001015;
3. SIA „TelTel”, vienotais reģistrācijas Nr.40103143723;
4. SIA „Tele2”, vienotais reģistrācijas Nr. 40003272854;
5. SIA „Telegroup Networks”, vienotais reģistrācijas Nr.40003872116;
6. ĀK „Twilio Ireland Limited”, reģistrācijas Nr.557454.

SIA „BITE Latvija” uz 2022.gada 31.augustu ir piešķirtas 19 300 numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem un ir noslēgti pieci starpsavienojuma līgumi ar: “Latvijas Mobilais Telefons” SIA, SIA “TELE2”, SIA “Telekom Baltija”, SIA “Tet”, SIA “UNISTARS”.

SIA „DOLPHNET” uz 2022.gada 31.augustu ir piešķirtas 1 000 numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem un ir noslēgti divi starpsavienojuma līgumi par savienojumu pabeigšanu savā fiksētā publiskā telefonu tīklā ar SIA „Telegrupa Baltijā” un SIA „CSC Telecom”.

SIA „TelTel” uz 2022.gada 31.augustu ir piešķirtas 1 000 numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem un ir noslēgti trīs starpsavienojuma līgumi par savienojumu pabeigšanu savā fiksētā publiskā telefonu tīklā ar SIA „Telegrupa Baltijā”, SIA „CSC Telecom” un SIA „SanCom”.

SIA „Tele2” uz 2022.gada 31.augustu ir piešķirtas 13 600 numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem un ir noslēgti starpsavienojuma līgumi ar sekojošiem 12 komersantiem: SIA „Telia Latvija”, SIA „BITE Latvija”, SIA „RETN Baltic”, „Latvijas Mobilais Telefons” SIA, SIA „VENTAmobile”, valsts AS „Latvijas dzelzceļš”, SIA „CSC Telecom”, AS „Latvenergo”, SIA „Telegrupa Baltijā”, SIA „Baltcom”, SIA „Tet” un SIA „Nord Connect”.

SIA „Telegroup Networks” uz 2022.gada 31.augustu ir piešķirtas 1 100 numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem un ir noslēgts viens starpsavienojuma līgums par savienojumu pabeigšanu savā fiksētā publiskā telefonu tīklā ar SIA „Telegrupa Baltijā”.

ĀK „Twilio Ireland Limited” uz 2022.gada 31.augustu ir piešķirtas 200 numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem un ir noslēgts viens starpsavienojuma līgums par savienojumu pabeigšanu savā fiksētā publiskā telefonu tīklā ar AS „Telekom Baltija”.

12.4 Numerācijas lietošanas tiesības

Visiem 12.1. un 12.3.sadaļā minētajiem komersantiem ir piešķirtas arī numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem (skat. Tabulu Nr.7.).

Tabula 7. Savienojumu pabeigšanas tirgus dalībniekiem piešķirtās numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem

Uzņēmējdarbības forma	Komersants	Vienotais reģistrācijas Nr.	Kopā piešķirts
SIA	Baltcom	40003005264	62 600
SIA	Baltic Call	40203095951	3 000
AS	BALTICOM	40003443452	16 000
SIA	BITE Latvija	40003742426	19 300
SIA	CSC TELECOM	40003611196	70 100
SIA	DATU TEHNOLOGIJU GRUPA	50003459811	5 400
SIA	DOLPHNET	40203001015	1 000
SIA	ECO Networks	40003356193	15 000
SIA	Fixed Lines	40103526479	83 900
SIA	HIG Serviss Baltija	40003374682	600
SIA	iLink	41203019961	1 000
AS	Latvenergo	40003032949	4 100
VAS	Latvijas dzelzceļš	40003032065	4 200
SIA	Latvijas Mobilais Telefons	50003050931	290 900
SIA	MWTV	40003796842	6 900
SIA	NetBalt	40103857838	1 000

SIA	NGU	40003371309	2 000
SIA	Nord Connect	40103763797	7 600
SIA	Nordic Technologies	40003542000	1 600
SIA	Ntel Solutions	40103948836	8 000
SIA	RETN Baltic	40103066693	2 100
SIA	Rigatta	40003784190	3 800
SIA	SanCom	40103697720	1 500
SIA	Tele2	40003272854	13 600
SIA	Telegroup Networks	40003872116	1 100
SIA	Telegrupa Baltijā	40003284868	38 700
AS	Telekom Baltija	40003454545	1 500
SIA	TELENET	40003615639	8 400
SIA	Telia Latvija	40003057571	12 500
SIA	TelTel	40103143723	1 000
SIA	Tet	40003052786	1 152 300
SIA	Tivi	40103241776	7 500
ĀK	Twilio Ireland Limited	557454	200
SIA	UNISTARS	40003482318	3 900
SIA	Vājstrāvas tīkli	40003893156	4100
ĀKF	Voxbone SA Latvijas filiāle	40003945513	11 200

12.5 Komersanti ar BIT

Nemot vērā iepriekš minēto, Regulators nosaka šādus komersantus par komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū:

1. SIA „Baltcom”, vienotais reģistrācijas Nr.40003005264;
2. SIA „Baltic Call”, vienotais reģistrācijas Nr.40203095951;
3. AS „BALTICOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003443452;
4. SIA „BITE Latvija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003742426;
5. SIA „CSC TELECOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003611196;
6. SIA „DATU TEHNOLOĢIJU GRUPA”, vienotais reģistrācijas Nr.50003459811;
7. SIA „DOLPHNET”, vienotais reģistrācijas Nr.40203001015;
8. SIA „ECO Networks”, vienotais reģistrācijas Nr.40003356193;
9. SIA „Fixed Lines”, vienotais reģistrācijas Nr.40103526479;
10. SIA „HIG Serviss Baltija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003374682;
11. SIA „iLink”, vienotais reģistrācijas Nr.41203019961;
12. AS „Latvenergo”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032949;
13. Valsts AS „Latvijas dzelzceļš”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032065;
14. „Latvijas Mobilais Telefons” SIA, vienotais reģistrācijas Nr.50003050931;
15. SIA „MWTV”, vienotais reģistrācijas Nr.40003796842;
16. SIA „NetBalt”, vienotais reģistrācijas Nr.40103857838;
17. SIA „NGU”, vienotais reģistrācijas Nr.40003371309;
18. SIA „Nord Connect”, vienotais reģistrācijas Nr.40103763797;
19. SIA „Nordic Technologies”, vienotais reģistrācijas Nr.40003542000;
20. SIA „Ntel Solutions”, vienotais reģistrācijas Nr.40103948836;
21. SIA „RETN Baltic”, vienotais reģistrācijas Nr.40103066693;

22. SIA „Rigatta”, vienotais reģistrācijas Nr.40003784190;
23. SIA „SanCom”, vienotais reģistrācijas Nr.40103697720;
24. SIA „Tele2”, vienotais reģistrācijas Nr.40003272854;
25. SIA „Telegroup Networks”, vienotais reģistrācijas Nr.40003872116;
26. SIA „Telegrupa Baltijā”, vienotais reģistrācijas Nr.40003284868;
27. AS „Telekom Baltija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003454545;
28. SIA „TELENET”, vienotais reģistrācijas Nr.40003615639;
29. SIA „Telia Latvija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003057571;
30. SIA „TelTel”, vienotais reģistrācijas Nr.40103143723;
31. SIA „Tet”, vienotais reģistrācijas Nr.40003052786;
32. SIA „Tivi”, vienotais reģistrācijas Nr.40103241776;
33. ĀK „Twilio Ireland Limited”, reģistrācijas Nr.557454;
34. SIA „UNISTARS”, vienotais reģistrācijas Nr.40003482318;
35. SIA „Vājstrāvas tīkli”, vienotais reģistrācijas Nr.40003893156;
36. ĀKF „Voxbone SA Latvijas filiāle”, vienotais reģistrācijas Nr.40003945513.

13 Saistības

ESL 77.panta pirmā daļa noteic, ka, Regulators, ņemot vērā konkrētā tirgus analīzes rezultātus, nosaka, vai tajā ir efektīva konkurence. Ja tirgus analīzes rezultātā Regulators konstatē, ka tirgū nav efektīvas konkurences, tas nosaka elektronisko sakaru komersantu ar būtisku ietekmi tirgū un tirgus analīzes rezultātā konstatētajām problēmām atbilstošas un samērīgas speciālās prasības. Ja Regulators konstatē, ka tirgū ir efektīva konkurence, tas elektronisko sakaru komersantam nepiemēro speciālās prasības vai elektronisko sakaru komersantam ar būtisku ietekmi tirgū atceļ iepriekš piemērotās speciālās prasības.

Nosakot konkrētas saistības un pienākumus komersantiem, Regulators ievēro arī vispārējos EK definētos elektronisko sakaru nozares regulēšanas mērķus:

- konkurences veicināšana;
- vienota iekšējā tirgus attīstība Eiropas Savienībā;
- Eiropas Savienības pilsoņu interešu ievērošana.

Saskaņā ar ESL 79.panta pirmo daļu komersantam ar BIT piekļuves vai starpsavienojumu jomā Regulators var piemērot šādas saistības pilnā vai daļējā apjomā:

- caurredzamības saistības;
- vienlīdzīgas attieksmes pienākums;
- atsevišķas uzskaites pienākums;
- tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības;
- pienākumus un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam.

Pirms tiek pieņemts lēmums par saistību uzlikšanu, Regulators, saskaņā ar ESL 11.panta ceturto daļu, konsultējas ar elektronisko sakaru tirgus dalībniekiem un ieinteresētajām personām.

13.1 SIA „Tet” piemērotās saistības

Ņemot vērā tirgus analīzes rezultātus, Regulators neuzskata, ka ir nepieciešams grozīt vai atcelt SIA „Tet” ar Lēmumu Nr.172 noteiktās saistības un pienākumus vai noteikt jaunas saistības un pienākumus Savienojumu pabeigšanas tirgū.

1. Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam

Piekļuves tirgus trūkums ir būtisks šķērslis ienākšanai Ieteikumā 2014 minētajā Savienojumu pabeigšanas tirgū. Piekļuves pienākuma noteikšanas mērķis komersantam ar BIT ir šī šķēršļa likvidācija.

2. Caurredzamības saistības

Caurredzamības saistība nodrošina skaidrus pasākumu plānošanas apstākļus komersantiem, kas pieprasa savienojumu pabeigšanas pakalpojumus no SIA „Tet”. Zinot iespējamās izmaksas, komersanti var plānot starpsavienojuma ekspluatācijas uzsākšanu un arī ienākšanu tirgū, vai balstoties uz ekonomiskiem apsvērumiem plānot to turpmāko attīstību.

3. Vienlīdzīgas attieksmes pienākums

Ievērojot vienlīdzīgas attieksmes pienākumu, SIA „Tet” nodrošina, ka tā būtiskā ietekme tirgū, netiek izmantota, lai:

- īstenotu nevienlīdzīgu attieksmi pret citiem komersantiem salīdzinājumā ar SIA „Tet” struktūrvienībām vai saistītajiem komersantiem;
- kropļotu citu komersantu konkurētspēju vai, lai negatīvi ietekmētu konkurences apstākļus tirgū.

4. Tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības

Tarifu augšējās robežas un izmaksu aprēķināšanas, daļā par balss savienojuma pabeigšanas tarifiem, saistība netiek regulēta kopš 2021.gada 1.jūlija, pateicoties EK 2020.gada 18.decembra Deleģētai regulai (ES) 2021/654⁶, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/1972 papildina, nosakot vienotu maksimālo Savienības mēroga mobilā balss savienojuma pabeigšanas tarifu un vienotu maksimālo Savienības mēroga fiksētā balss savienojuma pabeigšanas tarifu (turpmāk – Deleģētā regula (ES) 2021/654).

Ar Regulatora 2021.gada 17.jūnija lēmumu Nr.69 „Par balss savienojuma pabeigšanas publiskajā fiksētajā telefonu tīklā tarifa augšējās robežas atcelšanu”⁷ (turpmāk – Lēmums Nr.69) no 2021.gada 1.jūlija tika atcelts:

1. Regulatora 2017.gada 26.aprīļa lēmuma Nr.39 „Par savienojuma pabeigšanas publiskajā fiksētā telefonu tīklā tarifa augšējo robežu” lemjošās daļas 1.–3.punkts;

⁶ https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2021/654/oj

⁷ https://sprk.gov.lv/sites/default/files/cmaa_files/LemumsN069D17062021.pdf

2. Regulatora Lēmuma Nr.172 lemjošās daļas 6., 7. un 8.punkts daļā par balss savienojumu pabeigšanu SIA „Tet” publiskajā fiksētajā telefonu tīklā.

Deleģētajā regulā (ES) 2021/654 noteiktajā savienojumu pabeigšanas tarifā ir iekļautas jebkuras izmaksas, kas saistītas ar izsaukuma maršrutēšanu operatora elektronisko sakaru tīklā no starpsavienojuma punkta (fiziska vai loģiska) līdz galalietotāja tīkla pieslēguma punktam, tai skaitā:

1. starpsavienojuma projekta izstrādes, līguma noslēgšanas un grozījumu veikšanas izmaksas;
2. starpsavienojuma punkta un plūsmas termināla/porta ierīkošana, pieslēgšana un abonēšana, tai skaitā konfigurācija;
3. starpsavienojuma punkta un plūsmas termināla/porta uzturēšana, tai skaitā aparatūras, tīkla elementu un programatūras uzturēšana;
4. numerācijas resursu un izsaukumu apkalpošana, tai skaitā tarifcēšana, noslodzes uzraudzība, media servera uzturēšana, sesijas kontroles nodrošināšana, standarta kvalitātes prasībām nepieciešamā audio kodeka nodrošināšana, u.tml. pakalpojumi, kas nepieciešami numerācijas resursu un izsaukumu apkalpošanai;
5. numerācijas diapazonu atvēršana;
6. testi;
7. starpsavienojuma punkta publiskas IP adreses pieejamības nodrošināšana Internet tīklā interneta protokolu starpsavienojuma gadījumā.

Tomēr Regulators uzskata par nepieciešamu turpināt piemērot SIA „Tet” tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības papildpakalpojumam, kas nav iekļauts savienojuma pabeigšanas tarifā, bet ir nepieciešams starpsavienojuma nodrošināšanā:

- starpsavienojuma līnijas ierīkošana, pieslēgšana un abonēšana, t.i., savienojums no viena komersanta starpsavienojuma punkta līdz otra komersanta starpsavienojuma punktam.

Kopš IP savienojumu attīstības, komersanti arvien biežāk ievieš virtuālos starpsavienojumus. Tomēr, joprojām ir situācijas, kad virtuālie savienojumi nav praktiski iespējami vai dotajā brīdī ir grūti īstenojami. Tāpēc joprojām tiek izmantoti fiziski savienojumi no viena komersanta starpsavienojuma punkta līdz otra komersanta starpsavienojuma punktam. Regulators uzskata, ka, kamēr tiek izmantoti fiziski savienojumi no viena komersanta starpsavienojuma punkta līdz otra komersanta starpsavienojuma punktam, ir ļoti svarīgi arī turpmāk no komersantiem saņemt konkrētu informāciju par starpsavienojuma līnijas ierīkošanas, pieslēgšanas un abonēšanas izmaksām.

Regulators norāda, ka tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības starpsavienojuma līnijas ierīkošanai, pieslēgšanai un abonēšanai ir noteikta tikai lielākajam komersantam, kuram pieder lielākās tirgus daļas Savienojumu pabeigšanas tirgū, t.i., SIA „Tet”.

Bez tam, starpsavienojuma līnijas ierīkošanas, pieslēgšanas un abonēšanas pakalpojumi vienmēr tika iekļauti Savienojumu pabeigšanas tirgus iepriekšējās analīzes kārtās, un tiem tika piemērota tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistība.

Iemesls tam, ka starpsavienojuma līnijas ierīkošanas, pieslēgšanas un abonēšanas pakalpojums netika iekļauts citos tirgos, kā piemēram, EK Ieteikumā 2014 iekļautajā Tirgū Nr.4: vairumtirdzniecības līmeņa augstas kvalitātes piekļuve fiksētā vietā un EK Ieteikuma 2020 Tirgū Nr.2: vairumtirdzniecībai atvēlētā jauda, kas tika deregulēts 2019.gadā, ir sekojošs. Minētā tirgus regulēšanas mērķis bija veicināt nomāto līniju konkurenci mazumtirdzniecībā. Regulēšana ietvēra tikai nomāto līniju gala posmu regulēšanu vairumtirdzniecībā, lai citi komersanti, kas izmanto šo pakalpojumu, varētu sniegt nomātās līnijas mazumtirdzniecībā. Citi vairumtirdzniecības nomāto līniju veidi netika regulēti, t.i., citu fiksēto operatoru pamattīkla vajadzībām, citu mobilo operatoru vajadzībām (līniju noma līdz bāzes stacijām) un starpsavienojumu līnijas. Ņemot vērā minēto, starpsavienojuma līnijas ierīkošanas, pieslēgšanas un abonēšanas pakalpojums vienmēr tika iekļauts Savienojumu pabeigšanas tirgū.

Izmaksas par starpsavienojuma līnijas ierīkošanu, pieslēgšanu un abonēšanu no viena komersanta starpsavienojuma punkta līdz otra komersanta starpsavienojuma punktam var būtiski atšķirties atkarībā no tehnoloģiju veida (virtuālais vai fizisks), starpsavienojuma punktu attāluma un atrašanās vietas. Piemēram, SIA „Tet” starpsavienojumu pamatpiedāvājumā, piedāvā divas starpsavienojuma vietas (Maskavas ielā 187, Rīgā, un Mstislava Keldiša ielā 18, Rīgā) ar iespēju vienoties par citu tīklu starpsavienojuma vietu, ja tas tehniski ir iespējams.

Regulatora praksē ir bijuši gadījumi, kad komersanti piemēro augstus tarifus starpsavienojuma līnijas ierīkošanai, pieslēgšanai un abonēšanai, kā rezultātā alternatīviem operatoriem liedzot tiešu starpsavienojumu un veicinot tranzīta savienojumu veidošanu. Ņemot vērā, ka Latvijā tranzīta pakalpojumi netiek regulēti, Regulators veicina tiešu starpsavienojumu veidošanu, lai izvairītos no iespējamām draudiem, kas var rasties, izmantojot tranzīta pakalpojumus par neregulētiem tarifiem, tādējādi aizsargājot visus tirgus dalībniekus, gan komersantus, gan galalietotājus. Ņemot vērā, ka Delegētās regulas (ES) 2021/654 noteiktajā savienojuma pabeigšanas tarifā nav iekļautas izmaksas, kas rodas no starpsavienojuma līnijas ierīkošanas, pieslēgšanas un abonēšanas, aizsargāt tirgus dalībniekus ir iespējams, nosakot komersantiem saistības, ieskaitot tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības starpsavienojuma līnijas ierīkošanai, pieslēgšanai un abonēšanai.

Regulators nenosaka konkrētus tarifus starpsavienojuma līnijas ierīkošanai, pieslēgšanai un abonēšanai. Saskaņā ar tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas pienākumu, šiem tarifiem ir jābūt pamatotiem un tuvinātiem izmaksām. Tādā veidā tirgus netiek kropļots un komersanti, kuriem ir piemērota tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistība, necieš zaudējumus.

Tarifu regulēšana un izmaksu aprēķināšanas saistība, kas noteikta papildpakalpojumam, var nodrošināt, ka SIA „Tet” cenas tiek tuvinātas

izmaksām, netiek izmantota nepietiekamo cenu starpība un tiek garantēta izmaksu un peļņas uzraudzība.

Pamatojoties uz minēto, Regulators arī šajā tirgus analīzes kārtā ir iekļāvis starpsavienojuma līnijas ierīkošanas, pieslēgšanas un abonēšanas pakalpojumus, uz kuriem joprojām attiecas tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistība

5. Atdalītas finanšu uzskaites saistības

Atdalītas finanšu uzskaites saistība ir ne mazāk būtiska tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības sastāvdaļa. Atdalītas finanšu uzskaites saistība ir nepieciešama, lai būtu iespēja ieviest tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistību, savukārt domstarpību gadījumā, Regulators spētu izšķirt strīdus starp komersantiem.

Bez tam, atdalītas finanšu uzskaites saistības ierobežo komersanta ar BIT iespējas neievērot vienlīdzīgas attieksmes saistības. Tam papildus, atdalīta finanšu uzskaites saistība dod Regulatoram iespējas kontrolēt tarifu regulēšanas noteikumu ievērošanu. Piemēram, Regulators var izvērtēt, vai komersants ar BIT izmanto šķērssubsidēšanu starp regulētiem un neregulētiem pakalpojumiem.

Atdalītas finanšu uzskaites saistība tiek piemērota tikai SIA „Tet”.

13.1.1 SIA „Tet” saistību efektivitātes analīze

Kopš tā laika, kad stājās spēkā Lēmums Nr.172 par SIA „Tet” regulēšanu, SIA „Tet” tirgus daļa Savienojumu pabeigšanas tirgū pakāpeniski samazinās (skatīt Attēlu Nr.2).

Attēls 2. SIA „Tet” tirgus daļa pēc ieņēmumiem Savienojumu pabeigšanas tirgū

Cita ar SIA „Tet” samērojama komersanta Savienojumu pabeigšanas tirgū pagaidām nav. Otrs lielākais komersants (██████████ kontrolē ██████ % no tirgus 2021.gadā.

SIA „Tet” uz 2022.gada 31.augustu ir noslēgti 11 starpsavienojuma līgumi ar citiem komersantiem:

1. SIA „Baltcom”, vienotais reģistrācijas Nr.40003005264;
2. SIA „BITE Latvija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003742426;
3. SIA „CSC TELECOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003611196;
4. AS „Latvenergo”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032949;
5. VAS „Latvijas dzelzceļš”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032065;
6. „Latvijas Mobilais Telefons” SIA, vienotais reģistrācijas Nr.50003050931;
7. SIA „MEGATEL”, vienotais reģistrācijas Nr.40103296789;
8. SIA „Tele2”, vienotais reģistrācijas Nr.40003272854;
9. SIA „Telegrupa Baltijā”, vienotais reģistrācijas Nr.40003284868;
10. SIA „Telia Latvija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003057571;
11. SIA „VENTAmobile”, vienotais reģistrācijas Nr.50103946771.

Regulators uzskata, ka caurredzamības saistība publicēt starpsavienojumu pamatpiedāvājumu ir efektīvs līdzeklis, lai nodrošinātu skaidrus pasākumu plānošanas apstākļus citiem komersantiem un neļautu SIA „Tet” izmantot savu BIT un īpatsvaru Savienojumu pabeigšanas tirgū.

Regulators konstatē, ka SIA „Tet” piemērotās saistības un pienākumi ir efektīvi un ierobežo SIA „Tet” iespējas izmantot savu dominējošo stāvokli Savienojumu pabeigšanas tirgū. Tomēr Savienojumu pabeigšanas tirgū joprojām nepastāv ilgtspējīga konkurence. SIA „Tet” noteiktās saistības un pienākumi ir joprojām nepieciešamas konkurences nostiprināšanai, bet to atcelšana kaitētu konkurences situācijai apskatāmajā Savienojumu pabeigšanas tirgū un saistītajos mazumtirdzniecības tirgos.

Regulators vērs uzmanību, ka pamatojoties uz Deleģēto regulu (ES) 2021/654, ar Regulatora Lēmumu Nr.69 no 2021.gada 1.jūlija tika atcelts:

1. Regulatora 2017.gada 26.aprīļa lēmuma Nr.39 „Par savienojuma pabeigšanas publiskā fiksētā telefonu tīklā tarifa augšējo robežu” lemjošās daļas 1.–3.punkts;
3. Regulatora 2006.gada 30.jūnija lēmuma Nr.172 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” būtisku ietekmi savienojumu pabeigšanas fiksētā vietā sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” publiskajā telefonu tīklā tirgū” lemjošās daļas 6., 7. un 8.punkts daļā par balss savienojumu pabeigšanu SIA „Tet” publiskajā fiksētajā telefonu tīklā.

Ņemot vērā situāciju Savienojumu pabeigšanas tirgū, Regulators konstatē, ka:

- nav nepieciešams noteikt SIA „Tet” jaunas saistības un pienākumus;

- nav nepieciešams grozīt vai atcelt SIA „Tet” ar Lēmumu Nr.172 noteiktās saistības.

13.2 Pārējiem komersantiem ar BIT piemērotās saistības

Pārējiem komersantiem, neieskaitot SIA „Tet”, ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū līdz šim tika piemērotas caurredzamības saistības un pienākumi, un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam:

1. SIA „Baltcom”, vienotais reģistrācijas Nr.40003005264;
2. SIA „Baltic Call”, vienotais reģistrācijas Nr.40203095951;
3. AS „BALTICOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003443452;
4. SIA „CSC TELECOM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003611196;
5. SIA „DATU TEHNOLOĢIJU GRUPA”, vienotais reģistrācijas Nr.50003459811;
6. SIA „ECO Networks”, vienotais reģistrācijas Nr.40003356193;
7. SIA „Fixed Lines”, vienotais reģistrācijas Nr.40103526479;
8. SIA „HIG Serviss Baltija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003374682;
9. SIA „iLink”, vienotais reģistrācijas Nr.41203019961;
10. AS „Latvenergo”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032949;
11. VAS „Latvijas dzelzceļš”, vienotais reģistrācijas Nr.40003032065;
12. „Latvijas Mobilais Telefons” SIA, vienotais reģistrācijas Nr.50003050931;
13. SIA „MWTV”, vienotais reģistrācijas Nr.40003796842;
14. SIA „NetBalt”, vienotais reģistrācijas Nr.40103857838;
15. SIA „NGU”, vienotais reģistrācijas Nr.40003371309;
16. SIA „Nord Connect”, vienotais reģistrācijas Nr.40103763797;
17. SIA „Nordic Technologies”, vienotais reģistrācijas Nr.40003542000;
18. SIA „Ntel Solutions”, vienotais reģistrācijas Nr.40103948836;
19. SIA „RETN Baltic”, vienotais reģistrācijas Nr.40103066693;
20. SIA „Rigatta”, vienotais reģistrācijas Nr.40003784190;
21. SIA „SanCom”, vienotais reģistrācijas Nr.40103697720;
22. SIA „Telegrupa Baltijā”, vienotais reģistrācijas Nr.40003284868;
23. AS „Telekom Baltija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003454545;
24. SIA „TELENET”, vienotais reģistrācijas Nr.40003615639;
25. SIA „Telia Latvija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003057571;
26. SIA „Tivi”, vienotais reģistrācijas Nr.40103241776;
27. SIA „UNISTARS”, vienotais reģistrācijas Nr.40003482318;
28. SIA „Vājstrāvas tīkli”, vienotais reģistrācijas Nr.40003893156;
29. ĀKF „Voxbone SA Latvijas filiāle”, vienotais reģistrācijas Nr.40003945513.

Minētajiem komersantiem noteiktās saistības:

Caurredzamības saistības

Caurredzamības saistība ierobežo komersanta ar BIT iespējas izmantot BIT un samazina ekonomiskās barjeras ienākšanai tirgū.

Komersantiem, kuri plāno ienākt Savienojumu pabeigšanas tirgū, caurredzamības saistība nodrošinās skaidru priekšstatu par plānotajām izmaksām.

Caurredzamības saistība izstrādāt un publicēt starpsavienojuma pamatpiedāvājumus iepriekš minētajiem komersantiem ir nesamērīgs slogs. Ņemot vērā iepriekš minēto ieņēmumu īpatsvaru, pamatpiedāvājumu izstrāde un publiskošana uzskatāma par pārlieku lielu slogu un varētu veidot jaunus šķēršļus ienākšanai tirgū.

Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam

Regulatora *ex post* (pēc fakta) ieviešanās Savienojumu pabeigšanas tirgū var nebūt pietiekami savlaicīga, lai novērstu piekļuves liegšanu, kas negatīvi ietekmē lietotājus. Līdz ar to Regulators ir noteicis pienākumus un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam visiem komersantiem ar BIT.

Nosakot arī pārējiem komersantiem piekļuves saistības, Regulators nosaka komersantam saistību nodrošināt citiem komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem tā, lai citiem komersantiem būtu iespēja saņemt savienojumu pabeigšanas komersanta tīklā pakalpojumus un vismaz šādus pakalpojumus:

- elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas ierīkošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas abonēšana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- kopēja izvietošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- ieejas atvēršana vai slēgšana uz numuru vai numuru diapazonu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- signalizācija savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- tehnisko iespēju novērtēšana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- tehniskā ierīkošana, lai nodrošinātu savienojumu pabeigšanu komersanta elektronisko sakaru tīklā.

Citas saistības

Regulators uzskata, ka piemērot citas saistības un pienākumus citiem komersantiem ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū nav nepieciešams, jo:

- Uz minētajiem komersantiem attiecas Deleģētajā regulā (ES) 2021/654 noteiktais vienotais maksimālais ES mēroga fiksētās balss savienojuma pabeigšanas tarifs⁸;
- minētajiem komersantiem ar BIT noteiktās saistības ir efektīvas un samērīgas, lai nodrošinātu, ka cits komersants ar BIT nevar izmantot

⁸ Izmaksas, kuras ir iekļautas Deleģētajā regulā (ES) 2021/654 noteiktajā fiksētajā savienojumu pabeigšanas tarifā, skatīt 13.1.sadaļas 4.punktā "Tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības"

savu izņēmuma stāvokli. Līdz ar to nepastāv nepieciešamība piemērot citas saistības;

- ņemot vērā komersantu īpatsvaru, piemērot citas saistības būtu pārlietu liels slogs un varētu veidot jaunus šķēršļus ienākšanai tirgū;
- nav nepieciešams uzlikt vienlīdzīgas attieksmes pienākumu: Vienlīdzīgas attieksmes saistības varētu pat ierobežot iepriekš minētajiem komersantiem ar BIT konkurences spējas.

Pirmkārt, vienlīdzīgas attieksmes pienākums kavē to, ka minētie komersanti ar BIT attīsta un izmanto savstarpēji jaunus tarifu modeļus, piemēram, „savienojumu pabeigšana bez maksas”⁹. Izmantojot šo modeli, komersanti ar apmēram līdzīgu noslodzes apjomu var vienoties atteikties no savienojumu pabeigšanas maksas aprēķināšanas, lai ietaupītu uzskaites izmaksas. No vienlīdzīgas attieksmes saistības var rasties šāda situācija: komersants A vienojas ar komersantu C par „savienojumu pabeigšanu bez maksas”, jo abiem ir līdzīgas noslodzes. Pēc tam komersants B, uz kura elektronisko sakaru tīklu komersants A maršrutē lielāku noslodzes apjomu nekā komersants B uz komersanta A elektronisko sakaru tīklu, pieprasa, pamatojoties uz vienlīdzīgas attieksmes principu, no komersanta B „savienojumu pabeigšanu bez maksas”. Gadījumā, ja komersants A ir spiests tam piekrist, tas nonāk situācijā, kur tas cietīs zaudējumus un iespējams zaudēs pat konkurētspēju.

Otrkārt, maziem komersantiem ir lielākas elektronisko sakaru tīkla izmaksas par vienu maršrutēto minūti, jo šiem komersantiem pietrūkst mēroga un apjoma ekonomikas, salīdzinot ar, piemēram, SIA „Tet”. Tādā gadījumā vienlīdzīgas attieksmes saistības var kavēt mazo komersantu iespēju segt savas izmaksas. Citiem komersantiem iespēja pieprasīt no SIA „Tet” lielākus savienojumu pabeigšanas tarifus nav pamatota.

Regulators novēros, vai kādu saistību un pienākumu piemērošana vai nepiemērošana neveido problēmas konkrētajā tirgū, vai netiek ierobežota konkurences attīstība. Ņemot vērā tirgus attīstību, Regulatoram ir tiesības piemērot jaunas, atcelt vai grozīt esošās saistības un pienākumus komersantiem ar BIT.

13.3 Saistības, kuras nepieciešams noteikt komersantiem, kuri nesen ienāca tirgū

Ņemot vērā tirgus analīzes rezultātus, Regulators uzskata, ka nepieciešams noteikt saistības šādiem komersantiem:

1. SIA „BITE Latvija”, vienotais reģistrācijas Nr.40003742426;
2. SIA „DOLPHNET”, vienotais reģistrācijas Nr.40203001015;
3. SIA „TelTel”, vienotais reģistrācijas Nr.40103143723;
4. SIA „Tele2”, vienotais reģistrācijas Nr.40003272854;
5. SIA „Telegroup Networks”, vienotais reģistrācijas Nr.40003872116;

⁹ Angļu val. - *bill and keep*

6. ĀK „Twilio Ireland Limited”, reģistrācijas Nr.557454.

Iepriekš minētajiem komersantiem, ņemot vērā to īpatsvaru tirgū, salīdzinot ar jau esošajiem komersantiem ar BIT, Regulators uzskata, ka samērīgi un atbilstoši tirgus situācijai būtu noteikt šādas saistības:

1. Caurredzamības saistības

1.1. Komersants ar BIT publisko un iesniedz Regulatoram starpsavienojumu tarifus vismaz desmit dienas pirms to stāšanās spēkā.

1.2. Komersants ar BIT publicē un iesniedz Regulatoram informāciju par savienojuma minūtes pabeigšanas tarifu.

Minētā saistība ierobežo komersanta ar BIT iespējas izmantot BIT un samazina ekonomiskās barjeras ienākšanai tirgū.

Komersantiem, kuri plāno ienākt Savienojumu pabeigšanas tirgū, minētā saistība nodrošinās skaidru priekšstatu par plānotajām izmaksām.

Caurredzamības saistība izstrādāt un publicēt starpsavienojuma pamatpiedāvājumus iepriekš minētajiem komersantiem ir nesamērīgs slogs. Ņemot vērā iepriekš minēto ieņēmumu īpatsvaru, pamatpiedāvājumu izstrāde un publiskošana uzskatāma par pārlietu lielu slogu un varētu veidot jaunus šķēršļus ienākšanai tirgū.

2. Pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam

Regulatora *ex post* (pēc fakta) iejaukšanās Savienojumu pabeigšanas tirgū var nebūt pietiekami savlaicīga, lai novērstu piekļuves liegšanu, kas negatīvi ietekmē lietotājus. Līdz ar to Regulators, ņemot vērā Savienojumu pabeigšanas tirgus analīzes rezultātus, secina, ka pienākumi un saistības attiecībā uz piekļuvi elektronisko sakaru tīklam ir piemērojamas arī komersantiem, kuri nesen uzsākuši sniegt pakalpojumus Savienojumu pabeigšanas tirgū.

Nosakot arī pārējiem komersantiem piekļuves saistības, Regulators nosaka komersantam saistību nodrošināt citiem komersantiem starpsavienojumu un piekļuvi elektronisko sakaru tīklam vai ar to saistītiem elementiem tā, lai citiem komersantiem būtu iespēja saņemt savienojumu pabeigšanas komersanta tīklā pakalpojumus un vismaz šādus pakalpojumus:

- elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas ierīkošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- elektronisko sakaru tīklu starpsavienojuma līnijas abonēšana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- kopēja izvietošana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- ieejas atvēršana vai slēgšana uz numuru vai numuru diapazonu savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- signalizācija savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- tehnisko iespēju novērtēšana savienojumu pabeigšanas nodrošināšanai;
- tehniskā ierīkošana, lai nodrošinātu savienojumu pabeigšanu komersanta elektronisko sakaru tīklā;

Uz minētajiem komersantiem attiecas Deleģētajā regulā (ES) 2021/654 noteiktais vienotais maksimālais ES mēroga fiksētās balss savienojuma pabeigšanas tarifs.¹⁰

Regulators novēros, vai kādu saistību un pienākumu piemērošana vai nepiemērošana neveido problēmas konkrētajā tirgū, vai netiek ierobežota konkurences attīstība. Ņemot vērā tirgus attīstību, Regulatoram ir tiesības piemērot jaunas, atcelt vai grozīt esošās saistības un pienākumus komersantiem ar BIT.

13.4 Komersanti, kuriem noteiktās saistības nepieciešams atcelt

Ņemot vērā tirgus analīzes rezultātus, Regulators uzskata, ka nepieciešams atcelt 13 komersantiem ar Regulatora lēmumu noteiktās saistības:

1. SIA „AUGSTCELTNE”, vienotais reģistrācijas Nr.40103000117;
2. SIA „BEAUTY CODE”, vienotais reģistrācijas Nr.40103968743;
3. SIA „D-COM”, vienotais reģistrācijas Nr.40003642891;
4. SIA „Datagrupa.lv”, vienotais reģistrācijas Nr.40003475316;
5. SIA „DAUTKOM TV”, vienotais reģistrācijas Nr.41503014963;
6. SIA „IT GROUP”, vienotais reģistrācijas Nr.40003504193;
7. SIA „LUTOR”, vienotais reģistrācijas Nr.40003643134;
8. SIA „MEGATEL”, vienotais reģistrācijas Nr.40103296789;
9. SIA „Latnet”, vienotais reģistrācijas Nr.50003913971;
10. SIA „Radio Telecommunications Network”, vienotais reģistrācijas Nr.40003172251;
11. SIA „SIGIS”, vienotais reģistrācijas Nr.40103046358;
12. SIA „XOmobile”, vienotais reģistrācijas Nr.40103181903;
13. SIA „ULSI”, vienotais reģistrācijas Nr.44103015443.

14 Secinājumi

Ņemot vērā, ka:

- situācija Savienojumu pabeigšanas tirgū pēdējos gados mainījies nedaudz;
- savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst visiem trīs kritēriju testa kritērijiem;
- SIA „Tet” tirgus daļas Savienojumu pabeigšanas tirgū joprojām ir dominējošas (█████% pēc ieņēmumiem 2019.gadā, █████% pēc ieņēmumiem 2020.gadā, █████% pēc ieņēmumiem 2021.gadā);
- kopš tiek regulēts Savienojumu pabeigšanas tirgus, SIA „Tet” tirgus daļas ir samazinājušās no 2005.gada līdz 2021.gadam par █████ procentpunktiem pēc ieņēmumiem;

¹⁰ Izmaksas, kuras ir iekļautas Deleģētajā regulā (ES) 2021/654 noteiktajā fiksētajā savienojumu pabeigšanas tarifā, skatīt 13.1.sadaļas 4.punktā “Tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības”

- savukārt kopš iepriekšējās tirgus analīzes kārtas veikšanas 2018.gadā, SIA „Tet” tirgus daļas Savienojumu pabeigšanas tirgū samazinājās par [redacted] procentpunktiem pēc ieņēmumiem;
- otrā lielākā tirgus dalībnieka [redacted] tirgus daļas Savienojumu pabeigšanas tirgū bija daudz mazāka ([redacted] % pēc ieņēmumiem 2019.gadā, [redacted] % pēc ieņēmumiem 2020.gadā, [redacted] % pēc ieņēmumiem 2021.gadā);
- bez SIA „Tet” ir 29 komersanti, kas iepriekšējās tirgus analīzes kārtās noteikti par komersantiem ar BIT, kuriem ir spēkā esošs vismaz viens starpsavienojuma līgums par savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem fiksētajos elektronisko sakaru tīklos un numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem;
- saskaņā ar Regulatora metodoloģiju par komersantu ar būtisku ietekmi Savienojumu pabeigšanas tirgū tiek noteikts katrs komersants, kuram ir vismaz viens starpsavienojuma līgums par savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem fiksētajos elektronisko sakaru tīklos un numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem;
- seši komersanti, kuriem iepriekšējās tirgus analīzes kārtās netika noteikts BIT statuss un piemērotas saistības, ir izpildījuši visus priekšnosacījumus, lai jebkurā brīdī uzsāktu sniegt savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajā tīklā;
- 13 komersanti ar BIT vairs nenodrošina savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajos elektronisko sakaru tīklos.

Regulators secina, ka:

- Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst visiem trīs kritēriju testa kritērijiem. Attiecīgi Savienojumu pabeigšanas tirgū nepastāv efektīva konkurence;
- SIA „Tet” joprojām atrodas dominējošā stāvoklī Savienojumu pabeigšanas tirgū;
- nepastāvot regulēšanai, SIA „Tet” būtu iespēja izmantot savu dominējošo stāvokli, lai:
 - īstenotu nevienlīdzīgu attieksmi pret citiem komersantiem salīdzinājumā ar SIA „Tet” struktūrvienībām vai saistītajiem komersantiem;
 - kropļotu citu komersantu konkurētspēju vai, lai negatīvi ietekmētu konkurences apstākļus tirgū;
- ir nepieciešams, ka SIA „Tet” nodrošina skaidrus pasākumu plānošanas apstākļus komersantiem, kas pieprasa starpsavienojumu pakalpojumus no SIA „Tet”;
- ir nepieciešams turpināt regulēt SIA „Tet” tarifu un izmaksu regulēšanas saistības starpsavienojuma līnijas ierīkošanas, pieslēgšanas un abonēšanas papildpakalpojumam, t.i., savienojuma no viena komersanta starpsavienojuma punkta līdz otra komersanta starpsavienojuma punktam;
- ir nepieciešams ierobežot SIA „Tet” iespējas neievērot vienlīdzīgas attieksmes saistības;

- ir nepieciešams ierobežot citu komersantu ar BIT iespējas izmantot savu stāvokli, lai:
 - kropļotu citu komersantu konkurētspēju vai, lai negatīvi ietekmētu konkurences apstākļus tirgū;
- nav nepieciešams uzlikt citiem komersantiem ar BIT vienlīdzīgas attieksmes saistības, lai nekavētu iespēju izmantot jaunus tarifu modeļus (piemēram, „bill and keep”).

Ievērojot iepriekš minēto Regulators:

- neuzskata, ka ir nepieciešams grozīt vai atcelt SIA „Tet” noteiktās saistības, pienākumus vai noteikt jaunas saistības, pienākumus;
- neuzskata, ka ir nepieciešams grozīt vai atcelt iepriekšējās Savienojumu pabeigšanas tirgus analīzes kārtās noteiktajiem 29 komersantiem ar BIT, kuriem ir spēkā esošs vismaz viens starpsavienojuma līgums par savienojumu pabeigšanas pakalpojumiem fiksētajos elektronisko sakaru tīklos un numerācijas lietošanas tiesības uz fiksētajiem numuriem noteiktās saistības, pienākumus vai noteikt jaunas saistības, pienākumus;
- uzskata, ka ir nepieciešams noteikt BIT, kā arī caurredzamības un piekļuves saistības sešiem komersantiem, kuri ir ienākuši tirgū kopš iepriekšējās Savienojumu pabeigšanas tirgus analīzes kārtas;
- uzskata, ka ir nepieciešams atcelt ar Regulatora lēmumiem noteiktās saistības un BIT 13 komersantiem, kuri ir pārtraukuši sniegt savienojumu pabeigšanas pakalpojumus Savienojumu pabeigšanas tirgū.

15 Nacionālā konsultācija

Nacionālās konsultācijas rezultāti

Regulators 2021.gada 26.augustā izsludināja publisko konsultāciju par Ziņojumu par tirgus analīzi un noteica komentāru iesniegšanas termiņu līdz 2021.gada 1.oktobrim¹¹. Nacionālās konsultācijas laikā Regulators saņēma „Latvijas Mobilais Telefons” SIA vēstuli¹², kurā „Latvijas Mobilais Telefons” SIA norādīja, ka Regulators Ziņojumā par tirgus analīzi nepiemin būtisku tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības regulējumu, kas iekļauts Delegētās regulas (ES) 2021/654 Preambulas 6.punktā, kurā noteikts, ka balss savienojuma pabeigšanas pakalpojumu sniedzējs nedrīkst iekasēt nekādas citas maksas, izņemot konkrētos tarifus, kas noteikti šajā regulā attiecībā uz pilnu zvana savienojuma pabeigšanas pakalpojumu, ko tas sniedz lietotājam viņa tīklā.

„Latvijas Mobilais Telefons” SIA ierosināja papildināt Ziņojumu par tirgus analīzi ar saistībām balss savienojuma pabeigšanas pakalpojuma sniedzējiem balss savienojuma pabeigšanu saistīto starpsavienojuma pakalpojumu izmaksas

¹¹https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/editor/ESPD/Faili/Dokumenti/KD_ES_Zinojums_Tirgus_Nr1_26082021.pdf

¹²https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/2021-10/LMT_KD_ES_Zinojums_Tirgus_Nr1_Nr2_2021_0.pdf

iekļaut konkrētajā tarifā, kas noteikts Deleģētās regulas (ES) 2021/654 attiecībā uz pilnu zvana savienojuma pabeigšanas pakalpojumu.

Pamatojoties uz „Latvijas Mobilais Telefons” SIA ierosinājumu, Regulators papildināja Ziņojumu par tirgus analīzi ar sarakstu, kurā tika norādīti pakalpojumi, kas tiek iekļauti savienojumu pabeigšanas tarifā, kā arī norādīja papildpakalpojumu, kurš netiek iekļauts savienojumu pabeigšanas tarifā un uz kuru attiecas tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības saistīto pienākumu kopums.

Papildus, kopš 2021.gada 1.oktobra, kad tika noslēgta nacionālā konsultācija, komersanti komersanta informācijas ievades un apstrādes sistēmā (IIAS) iesniedza normatīvajos aktos noteikto informāciju par 2021.gadu, un Ziņojumā par tirgus analīzi tika aktualizēta informācija par situāciju tirgū, kā arī iekļauti tirgus dati par 2021.gadu.

Ņemot vērā minēto, Regulators ierosināja uzsākt atkārtotu konsultāciju. Šī ziņojuma publiskojamā versija tika publicēta Regulatora tīmekļvietnē 2022.gada 7.aprīlī ar noteiktu priekšlikumu un komentāru iesniegšanas termiņu līdz 2022.gada 13.maijam¹³.

Atkārtotās nacionālās konsultācijas rezultāti

Atkārtotās nacionālās konsultācijas laikā Regulators saņēma SIA „Tet” vēstuli¹⁴, kurā SIA „Tet” norādīja, ka Ziņojuma par tirgus analīzi 13.1 sadaļas 4.punktā ir atsauce uz Deleģēto regulu (ES) 2021/654, taču nav minēts būtisks apstāklis, ka Deleģētās regulas (ES) 2021/654 4. un 5. pants attiecas uz zvaniem, kas veikti no Eiropas Savienības numuriem.

Attiecīgi SIA „Tet” ierosināja papildināt Ziņojumu par tirgus analīzi, precizējot, ka Deleģētajā regulā (ES) 2021/654 minētie savienojumu pabeigšanas tarifi attiecās uz savienojumiem, kas veikti no Eiropas Savienības numuriem.

Regulators uzskata, ka papildināt Ziņojumu par tirgus analīzi nav nepieciešams, jo SIA „Tet” minētais ir izklāstīts Deleģētās regulas (ES) 2021/654 10.apsvērumā, kas noteic, ka Regulētie tarifi balss savienojuma pabeigšanas pakalpojumiem attiecas uz zvaniem, kas veikti no numura un pabeigti, zvanot uz numuru, kas iekļauts valstu numerācijas plānos atbilstīgi E.164 valstu kodiem attiecībā uz ģeogrāfiskajiem apgabaliem, kas pieder pie Eiropas Savienības teritorijas. Trešo valstu numuri ir visi numuri, kas nav Eiropas Savienības numuri. Iekļaujot zvanus no trešo valstu numuriem, kuri tiek pabeigti, zvanot uz Eiropas Savienības numuru, gadījumā, ja trešo valstu operatori piemēro savienojuma pabeigšanas tarifus, kas ir augstāki par vienotajiem maksimālajiem Savienības mēroga balss savienojuma pabeigšanas tarifiem, vai ja šādi savienojuma pabeigšanas tarifi netiek regulēti atbilstoši rentabilitātes principiem, kas ir līdzvērtīgi kodeksa 75. pantā un III pielikumā izklāstītajiem principiem, var tikt apdraudēti šīs regulas mērķi, konkrēti, mērķi nodrošināt iekšējā tirgus integrāciju.

¹³https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/editor/ESPD/Faili/Tirgus_zinojumi/Precizets_KD_ES_Zinojums_Tirgus_Nr1_07042022.pdf

¹⁴https://sprk.gov.lv/sites/default/files/2022-05/Tet_Precizets_KD_ES_Zinojums_Tirgus_Nr1_2022.pdf

Papildus Deleģētās regulas (ES) 2021/654 1.panta 3.punkts noteic, ka Regulas 4.pants, kurā ir noteikts vienots maksimālais Eiropas Savienības mēroga mobilās balss savienojuma pabeigšanas tarifs un 5.pants, kurā ir noteikts vienots maksimālais Eiropas Savienības mēroga fiksētās balss savienojuma pabeigšanas tarifs, attiecas uz zvaniem, kas veikti no Eiropas Savienības numuriem un ir pabeigti, zvanot uz tiem.

Jāņem vērā, ka Deleģētās regulas (ES) 2021/654 12.apsvērumā un 1.panta 4.punktā ir uzskaitīti izņēmuma gadījumi, uz kuriem attiecas Deleģētajā regulā (ES) 2021/654 noteiktais vienotais maksimālais Eiropas Savienības mēroga mobilās balss savienojuma pabeigšanas tarifs un vienotais maksimālais Eiropas Savienības mēroga fiksētās balss savienojuma pabeigšanas tarifs.

Papildus, SIA „Tet” vēstulē ierosināja piemērot SIA „Tele2” un SIA „BITE Latvija” BIT un saistības Savienojumu pabeigšanas tirgū, un attiecīgi papildāt Ziņojumu par tirgus analīzi.

Regulators pārbaudot pieejamo informāciju un nosūtot SIA „BITE Latvija” un SIA „Tele2” vēstules ar informācijas pieprasījumu, tika secināts, ka SIA „BITE Latvija” un SIA „Tele2” nepieciešams noteikt BIT un piemērot saistības Savienojumu pabeigšanas tirgū.

Pēc SIA „BITE Latvija” un SIA „Tele2” iekļaušanas Savienojumu pabeigšanas tirgū, Ziņojumā par tirgus analīzi aktualizētas ieņēmumu no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas fiksētajā tīklā un noslodzes no savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanas fiksētajā tīklā tirgus daļas par 2021.gadu un 2020.gadu.

Papildus Savienojumu pabeigšanas tirgū ienāca vēl viens komersants, proti, ĀK „Twilio Ireland Limited”, kuram ir izpildījušies abi BIT noteikšanas kritēriji un kuram nepieciešams piemērot saistības Savienojumu pabeigšanas tirgū. Tika aktualizēta informācija par piešķirto numerācijas apjomu un starpsavienojuma līgumu skaitu. Tika papildināti trīs kritēriju testa kritēriji, kā arī 13.1.sadaļa par tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistību papildpakalpojumam – starpsavienojuma līnijas ierīkošanai, pieslēgšanai un abonēšanai.

Bez tam, kopš atkārtotās nacionālās konsultācijas noslēgšanas, Savienojumu pabeigšanas tirgū savu darbību ir pārtraukuši vēl trīs elektronisko sakaru komersanti – SIA „D-com”, SIA „Radio Telecommunication Network” un SIA „Sigis”. Attiecīgi arī šiem trim komersantiem nepieciešams atcelt BIT un piemērotās saistības Savienojumu pabeigšanas tirgū.

Ņemot vērā, ka 2022.gada 29.jūlijā stājās spēkā ESL, attiecīgi Ziņojumā par tirgus analīzi tika precizētas atsauces uz normatīvajiem aktiem.

Ņemot vērā minēto, Regulators ierosināja uzsākt atkārtotu konsultāciju. Šī ziņojuma publiskojamā versija tika publicēta Regulatora tīmekļvietnē 2022.gada 7.septembrī ar noteiktu priekšlikumu un komentāru iesniegšanas termiņu līdz 2022.gada 11.oktobrim¹⁵.

¹⁵ https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/editor/ESPD/Faili/Dokumenti/Precizets_KD_ES_Zinojums_Tirgus_Nr1_07092022.pdf

Atkārtotās nacionālās konsultācijas rezultāti

Atkārtotās nacionālās konsultācijas laikā Regulatorā netika saņemti tirgus dalībnieku priekšlikumi un komentāri.

16 Konkurences padomes viedoklis

2021.gada 27.augustā Regulators nosūtīja ziņojumu par tirgus analīzi Konkurences padomei priekšlikumu un komentāru sniegšanai. 2021.gada 23.septembrī Regulators saņēma Konkurences padomes 2021.gada 23.septembra vēstuli Nr. 1.7-4/1302¹⁶, kurā Konkurences padome norādīja, ka tā piekrīt Regulatora norādītajām tirgus definīcijām, tirgus analīzes rezultātiem, kā arī elektronisko sakaru komersantiem piemērotajām saistībām.

2022.gada 8.aprīlī Regulators nosūtīja precizēto ziņojumu par tirgus analīzi Konkurences padomei priekšlikumu un komentāru sniegšanai. 2022.gada 10.maijā Regulators saņēma Konkurences padomes 2022.gada 10.maija vēstuli Nr.1.7-1/428¹⁷, kurā Konkurences padome norādīja, ka tā piekrīt Regulatora norādītajām tirgus definīcijām, tirgus analīzes rezultātiem, kā arī elektronisko sakaru komersantiem piemērotajām saistībām.

2022.gada 8.septembrī Regulators nosūtīja precizēto ziņojumu par tirgus analīzi Konkurences padomei priekšlikumu un komentāru sniegšanai. 2022.gada 10.oktobrī Regulators saņēma Konkurences padomes 2022.gada 10.oktobra vēstuli Nr.1.7-1/962¹⁸, kurā Konkurences padome norādīja, ka tā piekrīt Regulatora norādītajām tirgus definīcijām, tirgus analīzes rezultātiem, kā arī elektronisko sakaru komersantiem piemērotajām saistībām.

17 Eiropas Savienības mēroga konsultācija

Regulators 2022.gada 11.novembrī paziņoja un nosūtīja Eiropas Savienības dalībvalstu regulatoriem, Eiropas Komisijai un BEREC saskaņošanai plānoto pasākumu kopumu Savienojumu pabeigšanas tirgū, Eiropas Komisija šo paziņojumu reģistrēja 2022.gada 11.novembrī ar lietas Nr. LV/2022/2410.

Regulators 2022.gada 12.decembrī saņēma Eiropas Komisijas 2022.gada 12.decembra vēstuli Nr. C(2022) 9476 final „Par lietu LV/2022/2410. Vairumtirdzniecības līmeņa savienojuma pabeigšana fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos (M1/2014) Latvijā” (turpmāk – Vēstule C(2022) 9476). EK ir izskatījusi Regulatora paziņojumu un sniegto papildu informāciju, un tai ir šādas piezīmes:

„Vairumtirdzniecības līmeņa savienojuma pabeigšanas tirgus regulēšana”

¹⁶ https://sprk.gov.lv/sites/default/files/2021-10/Konkurences_padome_KD_ES_Zinojums_Tirgus_Nr1_Nr2_2021_0.pdf

¹⁷ https://sprk.gov.lv/sites/default/files/2022-05/Konkurences_padome_Precizets_KD_ES_Zinojums_Tirgus_Nr1_Nr2_2022.pdf

¹⁸ https://sprk.gov.lv/sites/default/files/2022-10/Konkurences_padome_Precizets_KD_ES_Zinojums_Tirgus_Nr1_07092022.pdf

„Komisija atgādina, ka savienojuma pabeigšanas tirgus 2020. gadā tika svītrots no to tirgu saraksta, kas ieteikti ex ante regulēšanai. Kā minēts Komisijas 2020. gada Ieteikumam par relevantajiem tirgiem pievienotā dienestu darba dokumenta 4.2.3. punktā, pēc deleģētās regulas spēkā stāšanās vairs nepastāv pārmērīgu cenu risks, kas ir visnopietnākā savienojuma pabeigšanas tirgū konstatētā konkurences problēma.

Komisija atzīst, ka pasākuma projektā SPRK apsvēra visas iespējas, arī pilnīgu ierobežojumu atcelšanu, tomēr secināja, ka fiksētā savienojuma pabeigšanas tirgus Latvijā joprojām atbilst trīs kritēriju testam un ir jāregulē.

Komisija atgādina, ka deleģētajā regulā tika risināts pārmērīgu cenu risks, kas ir visnopietnākā savienojuma pabeigšanas tirgū konstatētā konkurences problēma. Turklāt atšķirībā no SPRK Komisija uzskata, ka ar cenām nesaistīta rīcība, kas vērsta pret konkurenci (piemēram, risks, ka operatori varētu sistemātiski atteikt piekļuvi, starpsavienojumu vai noteikt diskriminējošus un nepārredzamus nosacījumus), ir salīdzinoši reti izplatīta, ņemot vērā arī atkārtotas regulēšanas un konkurences tiesību aktu ex post izpildes draudus. Šajā ziņā visi nesenie Komisijas saņemtie paziņojumi par savienojuma pabeigšanas tirgu pārskatīšanu izraisīja tajos pilnīgu ierobežojumu atcelšanu, konkrēti, Slovēnijā, Austrijā, Dānijā un Bulgārijā.

Tāpēc, ņemot vērā visā Eiropas Savienībā novēroto iepriekšminēto tendenci, Komisija mudina SPRK cieši uzraudzīt savienojuma pabeigšanas tirgus un pirms pašreizējā tirgus pārskatīšanas cikla beigām atkārtoti izvērtēt pašreizējo konstatējumu.”

„Ierosinātie tiesiskās aizsardzības līdzekļi”

„Komisija ņem vērā SPRK turpmāko plānu veikt atsevišķu tirgus analīzi starpsavienojuma līnijas uzstādīšanas, pieslēguma un abonēšanas pakalpojumiem nākamajā savienojuma pabeigšanas tirgu pārskatīšanā. Tomēr Komisija uzskata, ka SPRK vajadzēja veikt atsevišķu trīs kritēriju testu attiecībā uz iepriekš minētajiem pakalpojumiem jau pašreizējā paziņotajā pasākumu projektā, nevis definēt šo pakalpojumu kā papildu līdzekli. Tāpēc Komisija šajā sakarā atkārtoti savā piezīmī, kas pausta par SPRK paziņojumu lietā LV/2022/2379. Proti, SPRK bez liekas kavēšanās nākamajā tirgus pārskatā būtu jācenšas panākt iespējama ierobežojumu atcelšana attiecībā uz šādiem papildpakalpojumiem, kas būs atkarīga no tehnoloģiju un tirgus attīstības.”

Regulators sniedz šādus komentārus par EK Vēstulē C(2022) 9476 izteiktajam piezīmēm:

Vairumtirdzniecības līmeņa savienojuma pabeigšanas tirgus regulēšana

Sakarā ar to, ka Savienojuma pabeigšanas tirgus 2020.gadā tika svītrots no to tirgu saraksta, kas ieteikti ex ante regulēšanai, Regulatoram bija nepieciešams veikt trīs kritēriju testu. Tā rezultātā tika secināts, ka Savienojumu pabeigšanas tirgus atbilst visiem trīs kritēriju testa kritērijiem. Attiecīgi Savienojumu pabeigšanas tirgū nepastāv efektīva konkurence un ir

nepieciešams piemērot *ex ante* (apsteidzošu) regulēšanu. Veicot Savienojumu pabeigšanas tirgus izpēti un analīzi, tika izvērtētas iespējas atcelt Savienojumu pabeigšanas tirgus regulēšanu, atceļot komersantiem piemērotās saistības un BIT. Taču Savienojumu pabeigšanas tirgū esošie apstākļi joprojām norāda uz regulēšanas nepieciešamību. Nākamajā Savienojumu pabeigšanas tirgus analīzes veikšanas kārtā Regulators atkārtoti izvērtēs esošos tirgus apstākļus un iespējamo regulējuma atcelšanu.

Ierosinātie tiesiskās aizsardzības līdzekļi

Ņemot vērā EK izklāstītos ieteikumus paziņojumu lietā LV/2022/2379, Regulators izskatīs iespēju nākamajā Savienojumu pabeigšanas tirgus pārskatīšanas kārtā izvērtēt starpsavienojuma līnijas ierīkošanas, pieslēgšanas un abonēšanas pakalpojuma deregulēšanu vai atsevišķa tirgus, divu starpsavienojuma portu savienošanai, definēšanas iespēju un trīs kritēriju testa veikšanu.

Padomes priekšsēdētāja

A.Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU